Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

№5 (720)

3 -7 лютого 2014 року

www.krula.com.ua

e-mail:krula_ukr@ukr.net

Підписний індекс – 22242

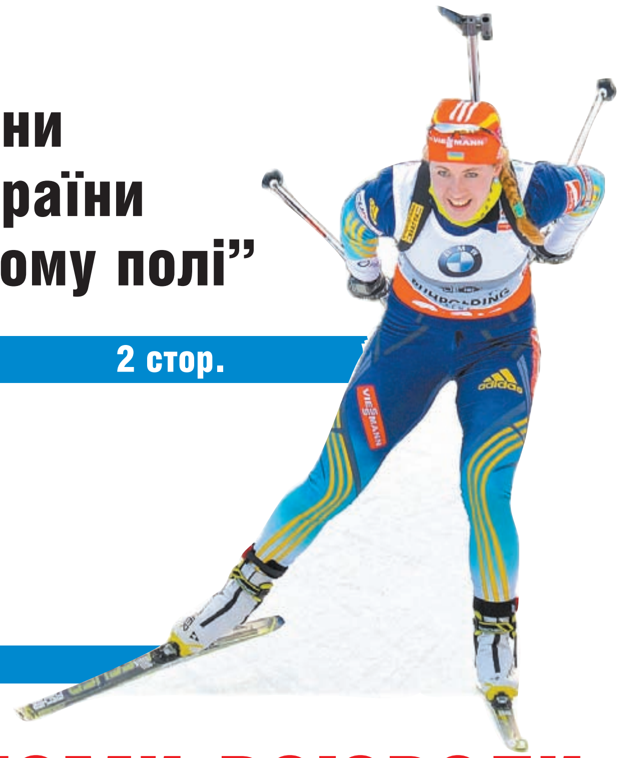

На варті неба України!

Павло Лебедєв:

"Міністерство оборони та Збройні Сили України діятимуть у правовому полі"

2 стор.

Армійський "десант" у Сочі

14 стор.

Як військові з переметами воювали

4-5 стор.

З "прицілом" на Олімпіаду

3 лютого під керівництвом першого заступника командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенанта Сергія Дроздова відбулося тренування чергових сил з протиповітряної оборони виду Збройних Сил України.

Основною метою тренування було нарощування спроможностей чергових сил з протиповітряної оборони Збройних Сил України щодо своєчасного реагування на зміни повітряної обстановки з урахуванням проведення у Російській Федерації зимових Олімпійських ігор "Сочі – 2014".

До проведення тренувань залучалися органи управління Повітряних Сил Збройних Сил України, командні пункти, бригади тактичної авіації, пункти наведення авіації, підрозділи радіотехнічних військ.

За легендою тренувань, в ході практичних дій, льотні екіпажі зі складу чергових сил відпрацювали ряд практичних дій за фос-мажорних ситуацій (часткової відмови засобів радіонавігації та радіозв'язку з порушенням правил використання повітряного простору, суден, що втратили орієнтування), а також практичні завдання щодо перехоплення та припинення протиправних дій повітряного судна та умовне його знищення силами та засобами зенітного ракетного комплексу.

Закінчення на 2 стор.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

ОФІЦІЙНО

Павло Лебедєв: “Міністерство оборони та Збройні Сили України діятимуть у правовому полі”

4 лютого, Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Янукович обговорив з виконуючим обов’язки Міністра оборони Павлом Лебедєвим питання виконання завдань, які стоять перед Збройними Силами у поточному році.

– Був звіт перед Президентом України про стан справ, виконання програм і завдань, які стоять перед Збройними Силами на 2014 рік. Завдання виконуються, особовий склад знаходиться у місцях постійної дислокації та займається бойовою підготовкою, – відзначив Павло Лебедєв.

Він також зазначив, що на зустрічі з Главою держави обговорювалося питання підвищення грошового забезпечення військовослужбовцям.

– Були проблеми з Міністерством фінансів, і Президент негайно втрутився у процес та поставив крапку. Тому хочу запевнити, що чергове підвищення триває за планом, і в лютому військовослужбовці отримають підвищення грошового забезпечення на 20%, – сказав Павло Лебедєв.

За його словами, під час зустрічі обговорювалася також реалізація програми забезпечення військовослужбовців житлом.

– Глава держави погодив, дав відповідні доручення іншим міністерствам. Зараз ми запускаємо механізм утілення програми, – зауважив Павло Лебедєв.

Крім цього, виконуючий обов’язки Міністра оборони поінформував Верховного Головнокомандувача Збройних Сил про перехід армії на контрактну основу.

– Минулого року Збройні Сили виконали план набору контрактників. І завдання, яке Президент України Віктор Янукович поставив керівництву оборонного відомства щодо переходу на професійну, контрактну армію, виконується! – відзначив Павло Лебедєв.

Кількома днями раніше Павло Лебедєв наголосив, що Міністерство оборони та Збройні Сили України діятимуть у правовому полі та не піддаватимуться на провокації.

“За Конституцією, Збройні Сили України можуть бути задіяні тільки у разі введення надзвичайного або воєнного стану. В іншому випадку армія займатиметься тим, чим займається сьогодні, в мирний час”, – повідомив в.о. Міністра оборони України Павло Лебедєв.

– Сьогодні, на жаль, існує дуже багато провокаційних заяв окремих політиків та матеріалів у засобах масової інформації щодо діяльності Збройних Сил України. Деякі з них – як щодо передачі частин ВДВ до складу МВС – відверто безглузді. Але ми на провокації не піддаємося, – зазначив глава оборонного відомства.

Павло Лебедєв зазначив, що усі дії керівництва Міністерства оборони та Збройних Сил України відбуваються у правовому полі, з дотриманням законодавчих норм.

ТРЕНУВАННЯ

З “прицілом” на Олімпіаду

Закінчення. Початок на 1 стор.

Під час проведення практичної фази тренування для створення повітряної обстановки та дій по реально позначених повітряних цілях залучалися літаки МіГ-29, Су-27, Ан-26.

В ході тренування було організовано постійну взаємодію між органами управління, безперервний радіолокаційний контроль та безпеку польотів у районі знаходження на ймовірному маршруті польоту повітряних суден. Також було налагоджено чітку взаємодію з Украерорухом з надання оперативної інформації щодо дій чергових сил з протиповітряної оборони і стану сил та засобів пошуково-рятувальної служби.

Так, над Чорним морем винищувачем МіГ-29 Севастопольської бригади тактичної авіації ім. Олександра Покришкіна було успішно перехоплено “літак-порушник” повітряного простору нашої держави. На перехват умовного противника, роль якого виконував літак Су-27УБ Миргородської бригади тактичної авіації, з аеродрому “Бельбек” у Криму злетів черговий МіГ-29. Його пілотував заступник командира бригади з льотної підготовки льотчик 2-го класу підполковник Юрій Чоловський.

Завдяки злагодженим діям командного пункту бригади, високій виучці льотчика, літак-порушник був перехоплений над акваторією Чорного моря неподалік Феодосії та примушений до посадки на визначений аеродром.

Слід зазначити, що проведення такого роду заходів дає можливість на практиці перевірити реальну спроможність дій чергових сил до виконання завдань за призначенням, а також налагодити чітку взаємодію з черговими силами щодо гарантування безпеки та недопущення різних інцидентів в повітряному просторі України, – зазначив перший заступник командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Сергій Дроздов.

Окрім органів управління, командних пунктів, бригад тактичної авіації, підрозділів радіотехнічних військ Повітряних Сил Збройних Сил України до тренувань також залучалися чергові сили з протиповітряної оборони Військово-Морських Сил ЗС України, дисльковані на Кримському півострові.

Дмитро Струтинський. Володимир Бова.

ЛЬОТНА ЗМІНА

Старконівські “Сушки” в зимовому небі

31 січня на аеродромі авіаційної бригади, що у Старокостянтинові, на Хмельниччин відбулась чергова льотна зміна.

Двадцятиградусний мороз не завадив аеродромним службам своєчасно підготувати аеродром до польотів. Дякуючи злагодженій, важкій та наполегливій праці всіх військовослужбовців підрозділів, військове летовище розчистили від снігу та добре підготували до виконання льотної зміни.

Загалом, було виконано 15 польотів під керівництвом командира бригади полковника Миколи Коваленка. Загальний наліт екіпажів склав майже 13 годин. Завдання, поставлені плановою таблицею польотів, екіпажі виконали у повному обсязі. Разом з цим, не тільки збільшили свій наліт, але й підтримали навички в техніці пілотування, навігації та бойовому застосуванні. В кращий бік було відзначено заступника командира військової частини А2502 з льотної підготовки підполковника Максима Чебакова та заступника командира авіаційної ескадрильї по роботі з особовим складом майора Дмитра Кулікова.

Ірина Колонтай. м.Старокостянтинів.

До проведення льотної зміни залучались 19 пілотів, з них досвідчений льотно-інспекторський склад Повітряного командування “Центр”, на чолі з командиром ПвК “Центр” – заступником командувача ПС ЗС України генерал-майором Аркадієм Вашутіним.

Перелік основних завдань перед льотними екіпажами включав у себе такі елементи, як відпрацювання єдиної методики відновлення втрачених навичок у техніці пілотування, навігації, бойовому застосуванні, вдень та вночі в складних метеорологічних умовах.

Як і завжди, підготовка до польотів у бригаді розпочалась з ретельної підготовки злітної смуги, об’єктів інфраструктури аеродрому, техніки, озброєння і наземних засобів.

До польотів залучалось 7 одиниць техніки, з них 2 літаки Л-39 та 5 літаків МіГ-29, виконано 33 літако-вильоти з загальним нальотом близько 12 годин.

В ході льотної зміни лейтенант Віталій Федоришин відновив навички в тренувальних польотах на літаку Л-39, а капітан Михайло Єльницький приступив до практичного перенавчання на літак МіГ-29.

– Весь особовий склад, як наземний, так і льотний, спрацював як єдиний організм, а успішне завершення льотної зміни, є підтвердженням злагодженої професійної та якісної роботи всього колективу,– зазначив генерал-майор Аркадій Вашутін під час розбору польотів.

КОМАНДИРСЬКІ ПОЛЬОТИ

Авіатори – єдиний організм

В бригаді тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується у Василькові, відбулись перші командирські польоти.

Любов Киналь. м.Васильків.

“Мінусовий Цельсій” польотам не завадив!

В останній день січня на аеродромі Озерне відбулися командирські польоти. В окремій авіаційній ескадрильї бригади тактичної авіації польоти пройшли у нелегких погодних умовах: стовпчик термометра того дня опускався нижче позначки у мінус двадцять градусів за Цельсієм.

Темою льотної зміни було відпрацювання єдиної методики відновлення навичок льотного складу в техніці пілотування, навігації, бойовому застосуванні після перерв вдень та вночі в різних метеорологічних умовах. У командирських польотах, відновлюючи втрачені навички пілотування, виконуючи перевірки з видів льотної підготовки та в цілому підтримуючи досягнутий рівень, взяли участь перший заступник командувача Повітряних Сил генерал-лейтенант Сергій Дроздов, представники управління авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Сергій Журавльов та підполковник Олександр Нічіпорук, командир бригади тактичної авіації полковник Іван Петренко, а також льотний склад окремої авіаційної ескадрильї на чолі з командиром частини підполковником Олексієм Захарчуком.

У командирських польотах було задіяно сім бойових та навчально-бойових літаків – чотири винищувачі Су-27, “спарка” Су-27УБ та дві “літаючі парти” або “елки” – навчально-тренувальні літаки Л-39 “Альбатрос”. Починаючи з обіду й до пізнього вечора, льотчики виконали 27 польотів. Загальний наліт цієї льотної зміни склав близько 20 годин.

– У сильний мороз, відверто кажучи, навіть техніка трималася на грані, й декілька разів були проблеми із запуском двигунів наземних спецавтомобілів та літаків Л-39. Та передумов до льотних подій це не створило, – поділився спостереженням заступник командира частини з виховної роботи майор Петро Заярний. – А весь особовий склад окремої авіаційної ескадрильї та авіаційної комендатури, яка забезпечувала польоти, показав найкращі моральні та професійні якості і виконав поставлені завдання з відмінною оцінкою.

Звичайно, у двадцятиградусний мороз взагалі на аеродромі, який, як то кажуть, всіма вітрами продувається, знаходитися важко, а якщо ще й голими руками (у рукавицях багато не зробиш!) ще й гайки крутити та різні шланги під’єднувати… Але авіатори вкотре довели: їм ані спека, ані мороз не страшні!

Олексій Тригуб. “Крила України”.

НА НАЙВИЩОМУ РІВНІ

На порядку денному – безпека громадян

Президент України Віктор Янукович зустрівся із Віце-президентом Європейської Комісії – Високим представником Європейського Союзу в закордонних справах і безпековій політиці Кетрін Ештон.

Сторони обговорили шляхи стабілізації політичної ситуації в Україні, хід економічних реформ та заходи зі зміцнення демократичних інститутів. Зокрема, йшлося про необхідність гарантування безпеки громадян, забезпечення об'єктивного, прозорого й неупередженого розслідування останніх резонансних подій, а також перспективи проведення конституційної реформи.

УКРАЇНА-ООН

У максимально позитивному ключі

Днями виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Сергій Арбузов провів зустріч із спеціальним представником Генсекретаря ООН з близькосхідного врегулювання Робертом Серрі. Представник Уряду проінформував Роберта Серрі про внутрішньополітичну ситуацію в Україні.

Сергій Арбузов висловив сподівання, що зустріч допоможе глибше зрозуміти непросту ситуацію в країні, висловити свої думки і обмінятися позиціями.

"Я дуже радий, що в такий важкий для нашої держави час нас відвідують наші партнери, і ми можемо обговорити проблему, яка склалася, і знайти рішення, яке могло б допомогти вирішити ситуацію в максимально позитивному для обох сторін ключі", – зазначив Сергій Арбузов.

НА КОНТРОЛІ МІНІСТРА ОБОРОНИ

На Донбасі дають квартири

Нещодавно увесь колектив зенітного ракетного полку, що забезпечує охорону повітряного простру на Луганщині та Донеччині, облетіла щаслива новина. Одразу дев'ятьом сім'ям вартових неба та ветеранам частини розподілено квартири. Усі оселі розташовані в новенькій багатоповерхівці, що у місті Красногорівка неподалік Донецька. Серед "щасливців", які незабаром відсвяткують своє новосілля, є і родина підполковника Ігоря Томма.

Про своє перебування у списках військовослужбовців, які мають заселитись до власної оселі, заступник командира частини підполковник Ігор Томм дізнався від товариша по службі. За словами Ігоря Володимировича, як тільки він отримав щасливу звістку про отримання двокімнатної квартири та ще й покращеного планування, то відразу ж зв'язався із дружиною Вікторією. Телефоном офіцер розповів, що прийшла нарешті і їхня черга переселитися до власної оселі. На новосілля він вже запросив з Полтави сина Дениса, студента другого курсу Української медичної стоматологічної академії, та друзів.

– Важкі умови військових гуртожитків, орендовані квартири – це труднощі, на які погоджується кожен, хто обрав нелегке офіцерське життя, – зазначив заступник командира полку з виховної роботи підполковник Микола Баутін. – Саме тому я вважаю, що надання службового чи постійного житла є відповідною мотивацією для військовослужбовців.

У 2013 році на вирішення проблем житлового забезпечення військовослужбовців держава надала близько 12 мільйонів гривень. Також квартирне питання вирішується за рахунок коштів, що надходять до Міністерства оборони після продажу земельних ділянок, які вивільняються в процесі реформування армії. Для первинного забезпечення житлом військовослужбовців, які приходять на службу за контрактом, переобладнуються казарми.

Олександр Дейна. м.Донецьк. Фото автора.

defexpo 14 INDIA

ДП "Антонов": курсом на Індію

У період 6-9 лютого делегація ДП "Антонов" бере участь у виставці DEF EXPO – 2014, яка проходить у Нью-Делі, Індія.

Більше 45 років плідної співпраці об'єднують "Антонов" з Індією. Літаки марки "Ан" знайшли широке застосування в цій країні зі складними кліматичними умовами і численними високогірними аеродромами. Разом з тим, сьогодні на підприємствах України здійснюється програма глибокої модернізації флоту 105 легких військово-транспортних літаків Ан-32 ВПС Індії. До теперішнього часу завершені роботи на 35 літаках.

"Антонов" пропонує індійським партнерам нові напрямки взаємодії в рамках військово-технічного співробітництва. Серед перспективних спільних проектів – створення, виробництво та забезпечення післяпродажної підтримки літаків різного призначення на основі єдиної платформи, які зможуть ефективно виконувати завдання як цивільних авіаперевізників, так і державних відомств Індії. Такий підхід забезпечить експлуатантам низку переваг, пов'язаних з високим ступенем уніфікації нових машин.

Для реалізації цієї програми "Антонов" пропонує використовувати сімейство регіональних реактивних літаків нового покоління Ан-148/Ан-158. Його базові варіанти експлуатуються в чотирьох країнах світу, в широкому спектрі погодних і кліматичних умов. При цьому вони однаково добре працюють і на ЗПС кращих аеропортів Європи, і на лети́вищах з низькою якістю покриття. Успішно завершені випробування довели здатність літаків даного сімейства базуватися на високогірних аеродромах (на висоті до 4000 м над рівнем моря), що особливо актуально для умов експлуатації в Індії.

Увазі відвідувачів виставки будуть запропоновані також сертифіковані і введені в експлуатацію літак підвищеного комфорту Ан-148-100Е і конвертований медичний Ан-148-100ЕМ, перспективні варіанти транспортного і морського патрульного призначення.

Прес-служба ДП "Антонов".

"ОБОРОНКА"

Луганський АРЗ збільшив чистий прибуток

ДП "Луганський авіаційний ремонтний завод", що входить до ДК "Укроборонпром", за 2013 рік збільшило чистий прибуток у порівнянні з попереднім роком в 6,3 раза – до 48 млн гривень. Про це заявив директор дивізіону авіабудування та авіаремонту ДК "Укроборонпром" Геннадій Януль.

За його словами, обсяг виробленої підприємством продукції за 2013 рік у порівнянні з 2012 роком збільшився на 12% – до 207,5 млн гривень. Обсяг реалізованої продукції за 2013 рік склав 207 млн гривень, що на 13% більше, ніж у попередньому році. При цьому обсяг експортованої продукції склав 157,6 млн гривень, що в 2 рази більше, ніж у 2012 році.

Г. Януль зазначив, що поліпшення економічних показників підприємства відбулося завдяки ефективній політиці "Укроборонпрому" в авіаремонтній галузі та зусиллям спецекспортерів, які забезпечують підприємство контрактами з іноземними замовниками.

ДП "Луганський авіаційний ремонтний завод" сертифіковано на відповідність міжнародним стандартам системи управління якістю ISO 9001.

www.ukroboronprom.com.ua

РОЗРОБКИ

Нова РЛС для українського корвета

ДП НДІ "Квант", що входить до складу ДК "Укроборонпром", працює над створенням унікальної багатофункціональної радіолокаційної системи з активною фазованою антенною решіткою "Phoenics-E". Її будуть встановлювати на кораблях типу "Корвет".

Про це повідомив директор Дивізіону радіолокації, радіозв'язку і систем ППО ДК "Укроборонпром" – директор НДІ "Квант" Юрій Радченко.

"Ми працюємо над створенням найсучаснішого 3-координатного радара з фазованою антенною решіткою. Це унікальний радар не тільки для пострадянського простору, але і в світовому масштабі. Він відповідатиме за технічними характеристиками радарам, встановленим на кораблях провідних морських держав світу. Кількість таких виробів у світі можна перерахувати на пальцях однієї руки", – розповів Ю.Радченко.

"В антенній решітці будуть зібрані близько 1500 прийомно-передавальних модулів. Радар зможе одночасно вести понад 100 об'єктів , надводних об'єктів та об'єктів з низькою висотою польоту на відстань понад 200 кілометрів", – зазначив він.

На думку Ю.Радченка, успіху в розробці сприяє військово-технічна співпраця України з європейськими партнерами, які мають досвід у створенні подібних систем.

"Комплекс проектується з використанням сучасних наукових і технологічних світових досягнень із залученням провідних закордонних фірм, які мають позитивний досвід у розробці та експлуатації таких радіолокаційних систем. Варто визнати, що такий радар – це дуже дороге задоволення і в розробці, і у виробництві. Однак без нього сучасний корабель українських ВМС не зможе виконувати свої функції", – розповів Ю.Радченко.

Коли снігові замети не перешкода,
або Дорога в небо починається з аеродрому

До того, що українська зима любить дарувати нам різноманітні несподіванки, ми звикли вже давно. Втім, зимові сюрпризи у вигляді снігових заметів, ковзанок на тротуарах чи тріскучих морозів, які так полюбляють дітлахи, додають чимало клопоту дорослим, а особливо тим, чиє завдання власне й полягає у наведенні порядку на закріпленій території.

Сьогодні у Повітряних Силах Збройних Сил України нараховується понад два десятки аеродромів, з яких більше половини – аеродроми постійного базування. Утримувати це господарство у “працездатному” стані, даючи можливість авіації зробити свою справу у повітрі, завдання не з простих. І лежить воно на плечах аеродромно-експлуатаційних підрозділів. Зимовий період з його погодним розмаїттям є для них далеко не найкращою порою. Та не лише тому, що на летовищі і “вітер дме сильніше, ніж деінде, і мороз якийсь надто пронизливий”, що відчувається одразу, лиш виходиш з теплого салону авто…

На перший погляд, прибирання від снігу та ожеледі злітно-посадкових смуг, рульових доріжок, місць стоянок літаків, під’їзних шляхів видається роботою не такою вже й складною, але це – лише на перший погляд. Враховуючи розміри аеродромів (а це сотні тисяч квадратних метрів!), справа досить непроста навіть для найпідготовленіших і “найозброєніших”. До того ж, стихія не рідко буває такої сили, що наслідки її просто важко уявити. Проте, якщо рівень підготовки військовослужбовців аеродромно-експлуатаційних підрозділів на сьогодні є достатньо високим і сумнівів щодо професіоналізму не викликає, то оте “всеозброєння” у боротьбі зі снігом – питання досить делікатне. Та про це згодом.

За словами начальника інженерно-аеродромного управління логістики Командування Повітряних Сил ЗС України полковника Павла Яворського, через несприятливі погодні умови, які склалися, лише два аеродроми, опинившись у крижаній пастці, виявились не готовими до виконання польотів. Рясний дощ, на зміну якому прийшли морози до -13…-20°С, перетворив летовища у Кульбакіному та Кіровському на справжню ковзанку товщиною до двох сантиметрів. Щоб довести ці аеродроми до боєздатного стану, потрібно було докласти значних зусиль і витратити чимало засобів: пально-мастильних матеріалів та хімічних реагентів для боротьби з ожеледицею. Через певні обмеження щодо використання даного ресурсу, а також через тривалі хурделиці, що панували над півднем України, командувачем Повітряних Сил ЗС України було прийняте рішення тимчасово (до погіршення метеорологічної ситуації) призупинити виконання завдань авіацією із зазначених аеродромів.

– У Повітряних Силах для боротьби із ожеледдю на базових аеродромах є певні запаси хімічного реагенту, загалом – трохи більше 50 тонн (від 2 до 15 т, в залежності від аеродрому), – розповідає полковник Павло Яворський. – Це досить скромна цифра, з огляду на те, що за часів колишнього СРСР його тільки на один аеродром виділяли до 30 тонн. На превеликий жаль, у 2013 році на зазначені цілі було скеровано такі ж ресурси, як і в попередньому. Щодо пально-мастильних матеріалів, то їх цілеспрямовано на прибирання снігу на аеродромах не виділяють. Усі запаси пального передбачені виключно на організацію і проведення бойової підготовки, а безпосередньо командир бригади вирішує, скільки виділяти на чищення аеродрому, скільки – на польоти…

Слід зазначити, що в аеродромно-експлуатаційному управлінні хімічного реагенту “АНС” планували придбати значно більше. Наприкінці минулого року на ці потреби виділили відповідне фінансування, були взяті рахунки, але державне казначейство проплати не пропустило. Тому в “аеродромників” кожна тонна “АНСу” сьогодні “на рахунку”. Додам, що вартість однієї тонни цього реагенту, який, до речі, виробляється на вітчизняних хімічних підприємствах, починається від 7 тисяч гривен. В залежності від характеристик, коливається і ціна на нього. Скажімо, “АНС”, який зазвичай використовують українські військові, реагує з ожеледними утвореннями при температурі повітря -7…-8 °С. Та якщо б дозволяв військовий бюджет, можна було б придбати реагент, якому під силу “плавити” крижану кірку і при -25 °С…

Окрім Криму та Миколаївської області, негода завдала чимало клопоту на заході України та на Полтавщині, але силами аеродромно-експлуатаційних рот усі аеродроми були своєчасно розчищені та готові до виконання польотів. Наприклад, на аеродромі в Івано-Франківську, який спільно використовують військові й цивільні, сніг прибирали так само спільно – силами аеропорту і батальйону аеродромно-технічного забезпечення. А от хімічний реагент для боротьби з ожеледдю було виділено з резервів аеропорту.

До речі, аби прибрати 10-см шар снігу з типової злітної смуги розміром 2500 на 42 метри, штатною технікою аеродромно-експлуатаційної роти (6 машин АКПМ-3, 2 шнеко-роторних снігоочищувачі та до 25 чоловік особового складу), потрібно, в середньому, 5 годин. Тому особовому складу, щоб своєчасно підготовити смугу за годину до початку льотної зміни, яка зазвичай планується на 10-11 годину ранку, доводиться підніматись ледь не опівночі. Варто додати, що в деяких частинах додатково можуть виділяти й іншу техніку – трактори Т-150 або ЮМЗ-6М з відвалом та грейдери ДЗ-143, що значно пришвидшує роботу. Власне, технічний бік і є тією найменш надійною ланкою в боротьбі зі снігом, адже фактично уся штатна техніка була виготовлена і поставлена у війська ще за часів СРСР і з того часу майже не оновлювалась. Більше того, зараз бракує коштів навіть для її капітального ремонту. А ресурс машин, звісно, не безкінечний.

– Виходячи із того фінансування, яке нам було виділене у 2013 році, – зазначає начальник інженерно-аеродромного управління, – ми виконали основні заходи з підготовки аеродромної техніки до зими. Було проведено поточний ремонт усієї автомобільної техніки та навісного обладнання, регламентні і фарбувальні роботи. Необхідні запасні частини і комплектуючі беремо із тих же – радянських запасів – з надлишків, що зберігаються на базах і складах. Звичайно, необхідно поступово оновлювати техніку, сподіваюсь, що невдовзі цей процес таки розпочнеться.

Поряд із виконанням завдань за призначенням, підрозділи інженерно-аеродромної служби готові і при потребі залучаються для ліквідації наслідків стихії у місцях дислокації на прохання місцевих органів влади. Згідно із “Розрахунком сил і засобів, які можуть бути задіяні для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру” для роботи, так би мовити, поза межами аеродромів у Повітряних Силах ЗС України цієї зими передбачено виділити 95 чоловік особового складу і 59 одиниць техніки. Це, зокрема, 31 машина типу АКПМ-3, 19 шнеко-роторних снігоочищувачів, 7 автогрейдерів і два важких тягачі БАТ-2. Власне, про те, як допомагають українські військові місцевим комунальникам, читайте в інших матеріалах номера.

Андрій Яцик.
“Крила України”.

На Донеччині протягом декількох днів військовослужбовці 156-го зенітного ракетного полку розчистили понад 300 кілометрів доріг та міських вулиць від снігових заметів. Боротьба зі стихією відбувалася пліч-о-пліч із рятівниками Державної служби з надзвичайних ситуацій України та цивільними комунальниками.
Зокрема, найбільше навантаження лягло на військовослужбовців окремого підрозділу полку, розташованого в Маріуполі.

Син врятованої породіллі стане військовим!

Саме на узбережжі Азовського моря та навколишніх дорогах утворився справжній природний катаклізм.

– Одне із головних наших завдань полягало в евакуації змерзлих людей з автотраси “Маріуполь – Донецьк”. Адже в той час рівень снігу на окремих ділянках дороги був заввишки два метри при швидкості вітру 20 метрів за секунду. Тому тільки наші бронемашини типу ГМ–577 витримали негоду і змогли добратися до легкових автівок з людьми. За одну ходку ми вивозили до місць обігріву по 16 постраждалих, – розповів командир дивізіону підполковник Василь Лищенко.

Місцеве населення щиро вдячне військовим за надану допомогу.

– Тих наших захисників Вітчизни, які в лютий мороз і снігові замети першими кинулися на допомогу пересічним громадянам, інакше ніж героями назвати не можу, – захоплено поділився Маріупольський міський голова Юрій Хотлубей. – Ми постійно проводимо з воїнами спільні військово-патріотичні заходи, спілкуємося з молоддю. Це, безумовно, дає добрі результати. Проте після таких яскравих прикладів успішної “перемоги” над стихією, вважаю, мої земляки скоріше приймуть рішення та стануть до лав Збройних Сил. Як простий громадянин я дуже радий, що наша армія завжди готова прийти на порятунок людей.

Для підсилення маріупольських вартових неба з Донецька прибули їхні колеги на чолі із заступником командира полку з озброєння підполковником Іваном Величком.

Спільними зусиллями на військовій техніці успішно врятовано близько 90 осіб. Серед врятованих вартовими неба – декілька важкохворих дітей, які потребували негайної госпіталізації.

– Загалом ми надали допомогу трьом майбутнім мамам та ще декільком важкохворим дітям, які потребували негайного лікування. Зазначу, що минулі роки ми також відгукувалися на прохання цивільного населення, за що отримали численні подяки від мешканців регіону, – розповів підполковник Іван Величко.

За словами командування 156-го зенітного ракетного полку, вартові неба та їхня важка техніка завжди готові надати будь-яку допомогу людям, які її потребуватимуть.

– Я молода мама, і коли прийшов час народжувати дитину, усі виїзди із населеного пункту занесло двометровими кучугурами, – схвильовано розповіла мешканка селища Новоолексіївка Донецької області Надія Сваток. – Тільки великі гусеничні машини з військовослужбовцями змогли добратися до мого будинку. Мене успішно привезли до Маріупольського пологового будинку, де я й народила дитину. Коли мій син виросте, то обов’язково пораджу йому вступати до військового вузу! Дякую усім захисникам Вітчизни, які врятували мене та інших людей від наслідків негоди!

Олександр Дейна. м.Донецьк.
Дмитро Горбунов. м.Харків.

Як військові з переметами воювали

ПРИКАРПАТТЯ

Сильні снігопади дійшли і до Прикарпаття. На засіданні Івано-Франківської обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій в області, що пройшла під керівництвом заступника голови облдержадміністрації Віктора Костючика, розглянули питання щодо локалізації снігових заторів на автомобільних дорогах області.

Зокрема, комісія звернулася до начальника Івано-Франківського гарнізону полковника Ігоря Павлюка щодо залучення спеціальної техніки для очищення автошляхів Коломийського та Городенківського районів від снігових заметів.

Як повідомив заступник начальника Івано-Франківського військового гарнізону підполковник Любомир Демчук, для ліквідації снігових заметів було виділено шнекороторну снігоочисну машину з 108-ї авіаційної комендатури, яка дислокована у місті Коломия. Для боротьби з великим снігом командування комендатури виділило кращих спеціалістів підрозділу: майора Андрія Кулика, водія-оператора взводу забезпечення 108-ї авіаційної комендатури старшину військової служби за контрактом Любомира Носула, водія автотранспортних засобів взводу забезпечення працівника Збройних Сил України Анатолія Тимощука.

Протягом дня військовослужбовці змогли розчистити сніг та відновити транспортний рух на 35 кілометрах складної ділянки дороги Коломия – Городенка, яка є важливим автомобільним сполученням в напрямку сусідніх обласних центрів – міст Тернополя та Чернівців.

Тарас Грень.

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

31 січня у відповідь на звернення місцевих органів влади командиром авіаційної бригади, що у Старокостянтинові, полковником Миколою Коваленком було прийняте рішення про надання комунальним службам допомоги в боротьбі зі снігом.

Трактор Т-150К, яким керував солдат інженерно-аеродромного взводу Геннадій Гарай, очистив від снігу 45 км траси Старокостянтинів – Полонне, від села Мемерівка до села Огіївці, забезпечивши тим самим безперешкодний рух автомобільного транспорту.

Ірина Колонтай.

ЛЬВІВЩИНА

Негода, що розгулялася в окремих регіонах держави, змусила органи влади та місцевого самоврядування знову звернутися по допомогу до військових. Так, у Львівській області було організовано взаємодію з командирами військових частин оборонного відомства: Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, в/ч А3817, А0998, А2595 та Т0110 Мінінфраструктури України.

Зокрема, військовослужбовці інженерного полку, де командиром полковник Олександр Корольов, вже п'ятий день надають допомогу місцевому населенню з розчищення снігових заметів на території Мостиського, Самбірського та Золочівського районів. Упродовж останніх днів воїни-сапери у Мостиському районі звільнили зі снігових пасток 32 населених пункти, розчистили від снігу 165 км доріг.

У Самбірському районі екіпаж шляхопрокладача БАТ-2 на чолі із заступником командира інженерно-дорожнього батальйону з матеріально-технічного забезпечення полку майором Валентином Клюсом розчистив 132 км автошляхів. Результатом їхньої наполегливої роботи стало розблокування населених пунктів за маршрутом Самбір – Городище.

Інший екіпаж шляхопрокладача БАТ-2 у складі капітана Олексія Заручинського, прапорщика Романа Шагала, старших сержантів військової служби за контрактом Ігоря Войтовича та Василя Борути працював у Золочівському районі. Лише за один день воїни-сапери розчистили 13-кілометровий відтинок дороги в напрямку Золочів – Білий Камінь та вивільнили населений пункт із снігової пастки.

Вадим Бакай.

ВОЛИНЬ

Враховуючи досвід минулорічних хуртовин, які прокотилися західними областями України, та блокування магістральних автошляхів сніговими переметами, особовий склад окремої механізованої бригади оперативного командування "Північ" заздалегідь підготував важку інженерну техніку для боротьби зі стихією. Щоби вчасно прийти на допомогу дорожнім службам та комунальникам, військовослужбовцями Володимир-Волинського гарнізону був підготовлений шляхопрокладач БАТ-2 та визначено завдання для його екіпажу.

Цього року Волинська область уникнула надзвичайного снігового колапсу, однак допомога знадобилася мешканцям Рівненщини та Львівщини, які потерпали від снігового шторму. Днями до 51-ї окремої механізованої бригади оперативного командування "Північ" надійшов тривожний сигнал. Екіпаж БАТа під командуванням начальника інженерної служби військової частини майора Олега Побережнюка здійснив завантаження важкої інженерної машини на тягач МАЗ-357 і, за наказом командування, вирушив для здійснення аварійно-рятувальних робіт у район населеного пункту Млинів, що на Рівненщині. Екіпаж артилерійського тягача напружено працював у цьому районі дві доби. За важелями важкої машини перебував досвідчений водій старший сержант Вадим Веремчук. За цей час від снігових переметів було розчищено понад 60 кілометрів доріг. У результаті роботи військовослужбовців бригади було відновлено рух до населених пунктів Маслянка, Новини, Богушівка, Привітне, Терешів, Посників, Певжа, Бакорин.

– Примхам зимової погоди цього року не вдалося зненацька заскочити нас і подарувати неприємний сюрприз у вигляді хуртовин і холодного арктичного циклону, – говорить начальник інженерної служби окремої механізованої бригади майор Олег Побережнюк. – Готуючись до зимового періоду, командування та особовий склад нашої військової частини завчасно готували й техніку, здатну боротися із сніговими заметами, зокрема БАТ-2. Адже взимку 2013 року ми вже надавали аналогічну допомогу місцевим органам влади та дорожнім службам Волині у розблокуванні автошляхів від снігу, звільненні автотранспорту з крижаних пасток. Цього року наша область не зазнала настільки сильних ударів стихії, і ми простягнули руку допомоги тим, хто цього потребував більше. Зокрема, мешканцям Рівненщини, яку засніжило значно більше. Зважаючи на досвід минулої зими, ми розуміємо, наскільки важливим є автомобільне сполучення для нормального функціонування місцевої інфраструктури. Тому наш екіпаж працював на межі можливостей людських сил і техніки, щоби якнайшвидше розчистити дороги до вказаних населених пунктів. Зараз наша робота завершена, і ми готуємось відбути до пункту постійної дислокації.

Володимир Скоростецький.

НАВЧАННЯ

Вінницькі військові медики практично відпрацьовували алгоритм дій при підготовці хворого до аеромедичної евакуації

У Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону, де начальником полковник м/с Сергій Петрук, пройшло планове тактико-спеціальне навчання військових медиків, котрі задіюються під час аеромедичної евакуації хворих реанімаційно-операційним літаком Ан-26 "Vita".

Відповідно до задуму навчань лікарі практично відпрацювали весь алгоритм дій при підготовці пацієнта до повітряного перевезення. Зокрема, медики здійснили огляд умовного хворого в палаті Центру, надали оцінку його транспортабельності, необхідності надання медичної допомоги під час аеромедичної евакуації. Згодом, здійснили транспортування реанімаційним автомобілем від лікувального закладу до аеропорту Гавришівка (Вінницька область), де було виконано завантаження на борт літака. Вже безпосередньо на Ан-26 "Vita" військові лікарі провели передпольотну підготовку хворого, налаштовули необхідну апаратуру.

– Із завданням, попри 24-градусний мороз, учасники навчання впоралися на "відмінно". Було дотримано усіх норм підготовки хворого до перевезення наземним та авіаційним транспортами. Злагоджені та правильні дії, теоретична і практична підготовленість медичних бригад є запорукою безпечної евакуації, недопущення погіршення стану пацієнта, – зазначив керівник навчань заступник начальника ВМКЦ ЦР полковник м/с Олександр Столяренко.

Руслан Лінник.

Польовий вихід воїнів-аеромобілістів завершено

На базі 240-го Центру підготовки підрозділів, що на Житомирщині, завершився плановий польовий вихід визначених підрозділів 95-ї окремої аеромобільної бригади. Протягом п'яти діб воїни-десантники провели низку заходів, виконавши навчально-бойові завдання, спрямовані на удосконалення рівня індивідуальної професійної підготовки.

Розпочався польовий вихід із здійснення 18-км пішого маршу, під час якого військовослужбовці відпрацьовували завдання з розвідки та спостереження, організації оборони для своєчасного виявлення та недопущення раптового нападу умовного противника на основну колону.

Безпосередньо на базі Центру особовий склад удосконалив навички з вогневої підготовки, здійснивши вправи навчальних стрільб зі стрілецької зброї як вдень, так і вночі із місця, під час руху по цілях, які з'являлися або рухалися.

Крім того, екіпажі вдосконалювали майстерність у веденні стрільб з озброєння БТР-80 з місця по нерухомих цілях, виконували норматив у зайнятті штатних місць, тренувались з неповного розбирання та збирання зброї ККТ та ККВТ. Також за визначеними завданнями проводилися заняття з тактичної, тактико-спеціальної та спеціальної підготовок.

– Особовий склад виконав завдання на "добре" та "відмінно". Навіть сильний мороз та вітер не заважав воїнам-десантникам у цьому, демонструючи їх професіоналізм та підготовленість. Варто також зазначити, що значний відсоток військовослужбовців контрактної служби, які перебували на польовому виході, – це молодь, котра проходить службу в бригаді менше року, – зазначив командир окремого аеромобільного батальйону оаембр підполковник Сергій Стельмах.

Руслан Лінник.
м.Житомир.

КОНФЕРЕНЦІЯ

"Репід Трайдент-2014": планування завершено

Днями на Львівщині підбито підсумки початкової конференції з підготовки до проведення українсько-американського тактичного навчання "Репід Трайдент – 2014". Нагадаємо, що військове навчання із залученням представників багатьох країн планується провести у період з 14 до 25 липня поточного року на території Міжнародного центру миротворчості та безпеки Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, що розташований у Яворівському районі Львівської області.

Понад 50 представників армій восьми країн упродовж тижня обговорювали умови проведення цього заходу міжнародного військового співробітництва. Його учасники, працюючи у секціях, здійснювали розробку керівних документів та загального плану навчання. Керівник делегації командування Сухопутних військ ЗС США у Європі пан Скотт Конерс наголосив, що за час конференції представники українського війська продемонстрували уміння працювати у команді разом з іноземними колегами. Зокрема, він відзначив, що військовослужбовці ЗС України добре обізнані щодо стандартів планування та розробки необхідної документації, а також принципів роботи штабів за системою армій країн Північноатлантичного альянсу. Він наголосив, що завдяки професійній роботі усіх учасників заходу особливих труднощів у роботі конференції не виникало.

Задоволений роботою підлеглих й співкерівник навчання з української сторони тимчасово виконуючий обов'язки першого заступника командувача Оперативного командування "Північ" полковник Юрій Оніщук. З його слів, залучені до планування українські військовослужбовці мають практичний досвід участі у миротворчих місіях або пройшли навчання на відповідних курсах підготовки фахівців багатонаціональних штабів.

Фактично, ефективну роботу було розпочато вже із першого дня планування. Тож, наприкінці конференції, вже можна говорити щодо просування за основними напрямками діяльності. Зокрема, підготовлено проект головного плану навчання. Звичайно, під час наступних конференцій у нього вноситимуться корективи і доповнення. Вже можна сказати, що основною подією навчань стане оцінювання другого рівня експертами НАТО декількох підрозділів ОК "Північ" на предмет взаємосумісності з підрозділами армій інших країн. У разі здобуття позитивної оцінки українськими військовослужбовцями це означатиме, що у найближчі три роки ці підрозділи зможуть виконувати миротворчі завдання у складі Сил швидкого реагування Північноатлантичного альянсу. Узгоджуватиметься також й кількість учасників "Репід Трайдент – 2014". Наразі заявки на участь у навчанні подали вісім країн. Орієнтовна кількість залученого особового складу сягатиме близько тисячі осіб. Слід додати, що у програмі навчання "Репід Трайдент – 2014" розглядається можливість проведення відпрацювання парашутного десанту з літаків військово-транспортної авіації та вертольотів.

Володимир Скоростецький.
м.Львів.

ПЛАНОВА ПЕРЕВІРКА

Задля безпеки польотів

Служба реєстрації та сертифікації державних повітряних суден України здійснила чергову планову перевірку ходу реєстрації та стану льотної придатності повітряних суден. Цього разу об'єктом їхньої уваги стала Бориспільська бригада транспортної авіації.

Комісія у складі начальника служби полковника Євгена Ільюка, провідних спеціалістів Сергія Зайцева та Михайла Плебанського, спільно з комісією інженерно-авіаційної служби експлуатуючої організації, яку очолює заступник командира частини з інженерно-авіаційної служби – начальник інженерно-авіаційної служби підполковник Олексій Братусь, перевірили технічний стан повітряних суден зі складанням актів технічного стану.

Також було перевірено наявність та правильність відпрацювання та ведення експлуатаційної документації. У тому числі – документації щодо організації, забезпечення та виконання підконтрольних польотів із позначкою "ПК", виконання на повітряних суднах робіт із продовження призначених показників, необхідного технічного обслуговування тощо.

За результатами перевірки встановлено, що повітряні судна, завдяки професійному ставленню інженерно-технічного складу експлуатуючої організації до виконання своїх функціональних обов'язків, знаходяться у справному стані. Вони відповідають встановленим вимогам статутної, нормативно-технічної та експлуатаційної документації. А отже, є придатні до польотів, що є запорукою підтримання на належному рівні стану безпеки польотів та бойової готовності авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.

Владислав Дем'яненко. "Крила України".

ДО 25-Ї РІЧНИЦІ ВИВЕДЕННЯ РАДЯНСЬКИХ ВІЙСЬК З АФГАНІСТАНУ

Зі шприцем та багнетом

Ось і промайнуло 25 років після виведення Радянських військ з Афганістану – чверть століття від дня закінчення кривавої війни, у якій, лише за офіційними даними, загинуло понад п'ятнадцять тисяч радянських військовослужбовців…

15 лютого 1989 року командувач 40-ї загальновійськової армії генерал-лейтенант Борис Громов, перетинаючи вікопомний міст через Амудар'ю, сказав, що він є останнім солдатом, який залишив афганську землю. Та це було не зовсім так, адже на той момент в Афганістані залишалися радянські полонені. А ще – прикордонники, які прикривали та забезпечували виведення радянських військ. Участь прикордонних військ КДБ СРСР у афганській війні взагалі є окремою й дуже цікавою темою. Прикордонники, як виходить із самої назви, несуть службу безпосередньо на кордоні. Втім, афганська війна внесла свої корективи у багатьох звичних і сталих галузях військової науки й багато в чому змінила як тактику, так і способи ведення бойових дій. Так, зокрема, майже весь час перебування на території Демократичної Республіки Афганістан Радянських військ, воювали "за річкою" й "зелені кашкети" – особовий склад створених за наказом керівництва Комітету державної безпеки СРСР мотоманеврених груп Прикордонних військ. І одним із солдатів-прикордонників, яким довелося пройти афганське пекло у складі цього, без перебільшення, спецназу прикордонників, був заступник начальника Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону полковник медичної служби Михайло Вічкань.

На офіцерських посадах у системі охорони здоров'я Збройних Сил полковник Михайло Вічкань проходить службу вже майже чверть століття, а ось у строю послідовників великого Пирогова ця людина знаходиться вже понад тридцять років. Тридцять п'ять разів літо змінило зиму на варті природи з того часу, як в Уманському медичному училищі юнак на прізвище Вічкань вперше одягнув білосніжний халат медика.

Обрати медичну стезю Михайло вирішив за прикладом родичів: двоюрідні сестри та тітки юнака на той час уже працювали лікарями. Гуманна професія зацікавила підлітка, і після закінчення неповної середньої школи він залишив рідну домівку в селі Городниця та поїхав до райцентру. Тоді він ще не знав, що усе подальше життя його буде пов'язано з медициною, і тим більше не міг уявити, що попереду – чи не три десятиліття в армійському строю, а на руці його одного разу і на все життя з'явиться татуювання з трьома літерами "Д.Р.А.".

...Над гірською прикордонною заставою – нічна тиша. Лише іноді своїм голодним жахливим завиванням її порушує шакал, та ще вітер, зірвавшись із гір, лютує в ущелині. Дуже зимно. Застава, у якій проходить службу рядовий Михайло Вічкань, знаходиться на висоті 4000 метрів над рівнем моря. Значна висота, проте це – лише початок Паміру, так би мовити, підніжжя гірської системи, у якій в самі небеса йдуть найбільші у країні вершини, піки-семитисячники. Але вище цієї застави знаходиться лише одна, на висоті 4200 метрів, а далі в гори – тільки льодовики, крижані пустелі та низькі темні хмари, крізь які кудись ще вище йдуть вершини. Михайло потрапив сюди після чотиримісячного навчання у місті Хорог, столиці Гірсько-Бадахшанської автономії Таджикистану…

Історична область Бадахшан кордоном розділена навпіл – одна її частина є автономією у складі Таджикистану, а друга – провінцією Афганістану. І перед початком афганської війни у цих краях нерідко спостерігалися порушення кордону з боку Афганістану, а під час війни вони почастішали. І ось настав момент, коли керівництво КДБ СРСР в особі голови цієї вкритої таємничістю організації Юрія Андропова прийняло рішення зупинити моджахедів-контрабандистів силами прикордонників, які, як відомо, були військами КДБ, зсередини Афганістану. Для цього на початку січня 1982 року (хоча, варто зазначити, що окремі підрозділи ПВ КДБ СРСР перебували на території Афганістану й раніше – від початку війни й навіть раніше – забезпечуючи введення радянських військ на територію цієї держави) у північні афганські провінції були введені штатні підрозділи прикордонних військ. На початковому етапі вони були представлені шістьма ММГ – мотоманевреними групами. Основною бойовою одиницею ММГ була прикордонна застава, що складалася з 5 екіпажів БТР або БМП, відділення управління, технічного відділення (прожекторний розрахунок та розрахунок РЛС), відділення саперів з мінопошуковими собаками. Окремі застави посилювалися мінометними розрахунками (взводами), протитанковими розрахунками та пересувними вузлами зв'язку на базі БТР-60 "Чайка". До складу посилених застав могли входити й інші військові й технічні спеціалісти – розвідники, медики тощо. Особовий склад мав на озброєнні автоматичну зброю, снайперські гвинтівки, автоматичні гранатомети АГС-17. Штат ММГ складав 200-300 чоловік, іноді – дещо менше.

Служити молодий солдат Михайло Вічкань потрапив до Таджикистану. Прикордонна застава, до якої він прибув, навіть влітку не радувала око: ніякої зелені, лише скелі та каміння. Поміж горами – вузенька річечка Памір, яка вже десь далі, вище по карті вливається в Пяндж. Немає, як у кінофільмах, кордону в буквальному значенні цього слова: контрольно-слідової смуги, колючих дротів, прикордонних стовпів. Ділянка, охорону якої забезпечує застава, це – 100 кілометрів, по півсотні ліворуч та праворуч. Ці два п'ятдесятикілометрові маршрути наряди проходять пішки: один наряд – в один бік, другий – в інший. Нападів тоді не було, контрабандисти також не турбували, і єдиними порушниками державного кордону ставали чабани-таджики з афганського боку, які могли заблукати в горах. Вічкань, як і його товариші, заступав у наряд, ніс службу рядовим прикордонником, а поза штатом виконував роботу фельдшера.

Так у бойовій службі минуло дев'ять місяців, застава перезимувала. Якось на початку травня 1982 року, відразу після першотравневих свят, начальник застави зібрав особовий склад:

– Від нашої застави необхідно відрядити десять добровольців та фельдшера, які увійдуть до складу мотоманевреної групи, що прикриватиме кордон з того боку.

Саме тоді почастішали напади на прикордонні застави, прориви озброєних груп моджахедів "з-за річки", і почали створюватися групи зі складу прикордонних військ, які, по суті, стали спецназом прикордонників. Якщо десять "вакантів" у групі були добровільними, то фельдшер повинен був іти у будь-якому випадку, це не обговорювалося. Що ж, треба – то треба…

Спочатку ММГ були введені у Нагірну ділянку. Пізніше кількість прикордонних угруповань в Афганістані була подвоєна. Дванадцять мотоманеврених груп стояли окремими гарнізонами у різних провінціях, забезпечуючи свою власну зону безпеки від нападів моджахедів, а також виходячи для проведення засадних і патрульних дій.

У разі необхідності сили декількох ММГ могли об'єднуватися для проведення більш масштабних операцій проти великих формувань моджахедів. Крім того, з території СРСР діяли десантно-штурмові маневрені групи (ДШМГ). Всього їх було сформовано чотири, але при необхідності за рахунок сил ММГ створювалися зведені ДШМГ чисельністю 50-60 чоловік. Їхніми силами здійснювалися як блокування противника, так і проведення операцій.

Далі буде.

Олексій Тригуб.
"Крила України".

Трудное это дело – "необъявленная" война…

Продовження. Початок в №3.

Для охраны 10 аэродромов было выставлено 140 сторожевых застав. А еще 224 заставы, располагавшиеся на дорогах в режимных зонах, входили как в систему охраны дорог, так и в систему охраны аэродромов. По периметру аэродромов и вокруг их объектов выставлялись проволочные заграждения и сигнальные минные поля. Внутреннюю охрану объектов несли караулы, назначаемые командирами авиационных частей, а по периметру все аэродромы охранялись сторожевыми заставами и постами.

Советские войска охраняли важнейшие коммуникации, где шел основной поток грузов из СССР, поскольку главные объекты нападений – автоколонны, весьма уязвимы для огня стрелкового оружия, гранатометов и мин, устанавливаемых моджахедами. Для охраны перевозки грузов было создано 326 постоянных сторожевых застав. К этому привлекалось 13 тыс. человек личного состава 40-й армии. Для контроля за движением колонны была создана система диспетчерских пунктов, состоявшая из центральных диспетчерских пунктов армии, соединений, частей и диспетчерских пунктов на дорогах. Несли службу подвижные патрульно-комендантские посты на бронетехнике из состава дорожно-комендантской бригады. Транспортные колонны передвигались только в светлое время суток, имея собственную охрану, чаще всего три бронетранспортера БТР-60 (70, 80) и зенитные установки ЗУ-23-2, установленные в кузовах КамАЗов.

Огромная роль в обеспечении 40-й армии вооружением, техникой, ракетами и боеприпасами принадлежала Главному ракетно-артиллерийскому управлению (ГРАУ) МО СССР (начальники П.Кулешов, Ю.Андрианов и М.Пенкин). С самого начала боевых действий в Афганистане в короткие сроки были сформированы и развернуты части ракетно-технического и артиллерийско-технического обеспечения армейского звена, на усиленный режим работы были переведены арсеналы и базы ГРАУ на территории СССР, а также службы ракетно-артиллерийского вооружения ТуркВО, САВО и СКВО. Необходимо было произвести, испытать, подготовить и подать в войска сотни тысяч единиц различного вооружения, ракет и боеприпасов. За время афганской войны в Афганистан были поставлены сотни тысяч тонн боеприпасов, тысячи вагонов с вооружением. К этой работе подключались военные представительства ГРАУ на заводах промышленности, научно-исследовательские учреждения, полигоны и учебные центры. Большая работа была проделана по эксплуатации и ремонту наиболее сложных образцов ракетно-артиллерийского вооружения.

Основные усилия ГРАУ сосредоточивало на разработке и создании новых образцов вооружения, их испытании, размещении в промышленности серийного производства, модернизации и совершенствовании существующих комплексов вооружения с учетом дальнейшего их применения в условиях горно-пустынной местности Афганистана. Да и сами армейцы постоянно искали пути наиболее эффективного применения боевой техники и вооружения. Многие усовершенствования пришлось осуществлять в ходе войны. Для стрельбы по горным вершинам приспособили 23мм зенитные установки ЗУ-23-2, а в рейдовые операции, как правило, брали зенитные самоходные установки ЗСУ-23-4 "Шилка", прозванные душманами "Шайтан-арба". Из-за малых углов возвышения оружия (+15°) нашли ограниченное применение орудия 2А28 "Гром", установленное на боевых машинах пехоты и десанта БМП-1 и БМД-1.

Далі буде.

Ігор Чичкань. Людмила Кошелєва.
Підготував до друку Володимир Алєксєєв.

"…Будь-який авіаційний фахівець повинен пройти підготовку в нашому Центрі…"

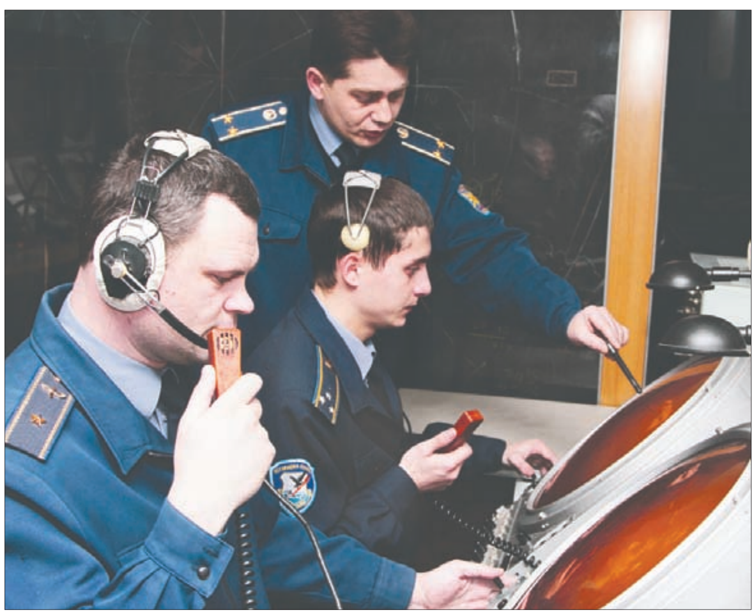

Миколаїв. Спеціалізований центр бойової підготовки авіаційних фахівців Повітряних Сил Збройних Сил України. Історія цього закладу починається зі створення школи морських льотчиків, яку потім було переформовано у Миколаївське мінно-торпедне училище морської авіації. Згодом, у 1959 році, кузня крилатих богатирів стає Центром бойової підготовки, який у листопаді цього року відзначить 55-річчя від дня свого заснування.

Спеціалізований центр бойової підготовки авіаційних фахівців – один з кращих профільних закладів, який готує та підвищує кваліфікацію авіаторів з урахуванням усіх типів літальних апаратів та озброєння, що експлуатуються у ЗС України.

– Будь-який авіаційний фахівець повинен пройти підготовку в нашому центрі, де є високопрофесійні фахівці, матеріально-технічна та тренажерна база, що дозволить після навчання та складання іспитів проходити подальшу службу в авіаційних частинах, – зазначив начальник центру льотчик першого класу полковник Олексій Марченко.

Сьогодні тут проходять навчання 24 молодих лейтенанти – минулорічні випускники ХУПСу, які приїхали з авіаційних бригад Повітряних Сил та з частин армійської авіації Сухопутних військ ЗС України. Серед прибулих – льотчики винищувачів МіГ-29, бомбардувальників Су-24 і пілоти вертольотів Мі-8.

Молоді льотчики пройшли короткий теоретичний курс, після чого приступили до занять на тренажерах. Навчання тут триватиме два місяці.

– У мене батько – льотчик на літаку Су-24, він мені багато розповідав про цей центр, де зараз маю можливість навчатись і я. Дійсно, тут потужна матеріальна база, а викладачі – справжні фахівці своєї справи, – наголосив у розмові лейтенант Олексій Чиж, який приїхав з Херсона опановувати вертоліт Мі-24.

Нещодавно до лейтенантів приєднались сто курсантів інженерно-авіаційного факультету четвертого курсу Харківського університету Повітряних Сил. Варто зазначити, що їх стажування на базі Миколаївського спеціалізованого центру бойової підготовки авіаційних фахівців проходить вперше, і профільний виш вніс корективи у навчальні плани заради підвищення практичної складової у навчанні майбутніх офіцерів. Отримувати практичні знання курсанти будуть за спеціальностями "авіаційне озброєння" та літако-двигуни.

Як розповів курсант 4-го курсу ХУПСу Дмитро Мельницький, головна мета стажування полягає ву опануванні теоретичними знаннями та практичними навичками.

– Тут практична підготовка – грунтовна ніж в університеті, є різні типи літальних апаратів, двигунів та озброєння, які застосовуються в нашій авіації. Ми вже були на практиці в місті Чугуїв, а в цей час нам пощастило відвідати миколаївський ЦБП для практичного відпрацювання набутих знань, – підкреслив майбутній авіаційний інженер.

Загалом, четвертокурсники проведуть у Центрі чотири тижні: два з них – теоретична частина курсу, а ще два – аеродромна практика на базі 299-ї бригади тактичної авіації.

Навчально-тренажерна база Центру – тренажери літаків Іл-76 (має єдиний діючий в Україні міжнародний сертифікат), МіГ-29, Су-25, Л-39, Су-24, "Репітер".

– База нашого центру дозволяє проводити одночасну підготовку більш ніж ста авіаційних фахівців. Велике значення має і те, що у миколаївському гарнізоні знаходиться авіаційний аеродром Кульбакіне з бойовою технікою. За цієї умови зростає ефективність аеродромної практики, де курсанти мають можливість ознайомитись з обслуговуванням авіаційної техніки, яку в подальшому будуть експлуатувати. В минулому році навчання у нашому центрі пройшли більш ніж 300 авіаційних фахівців. Це дало можливість підвищити їх кваліфікацію, адже згідно з нормативними документами при проходженні військової служби військовослужбовці, за умови перебування на одній посаді протягом п'яти років, зобов'язані пройти підвищення своєї кваліфікації. Тренажерна база нашого центру дозволяє проводити заняття не тільки з фахівцями ЗС України, а також з екіпажами цивільної авіації та готувати спеціалістів за міжнародними договорами, – висловив свою думку заступник начальника центру льотчик першого класу полковник Олександр Абрамчук.

Варто зазначити, що Центр укомплектований льотчиками, які виконують польоти як інспектори та інструктори у стройових частинах Повітряних Сил ЗС України.

Олег Проценко.
м.Миколаїв.
Фото автора.

За штурвалом корабля на ім'я "Альма-матер"

Далеко не кожному вдається через багато років після закінчення вищого навчального закладу повернутися до нього вже у новій якості, і тим більше – очолити його. Герою цієї розповіді, який днями відзначив свій 50-річний ювілей, це вдалося. Доля склалася так, що майже через чверть століття після закінчення Житомирського вищого військового училища радіоелектроніки Юрій Григорович Даник повернувся до своєї альма-матер вже начальником військового інституту. Повернувся та приніс у стіни військового вузу нове дихання, нові знання й перспективи.

Курсантські погони майбутній генерал вперше приміряв влітку 1982 року. Навчався курсант Даник із задоволенням, буквально всмоктував, немов губка, знання, вивчаючи ази своєї майбутньої професії. Тож недивно, що училище він закінчив якнайкраще – із золотою медаллю.

Починаючи з 1987 року, офіцер Юрій Даник проходив службу у найбільш засекречених та, мабуть, найцікавіших військах – у частинах космічної розвідки. А набувши практичного досвіду, всередині дев'яностих років перейшов на викладацьку роботу. Проте й самому вчитися довелося – ще й не раз! У 2002 році підполковник Даник здобув оперативно-тактичний рівень підготовки у стінах Харківського військового університету (сьогодні це – складова Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба). А у 2007 році з дипломом із відзнакою закінчив Національну академію державного управління при Президентові України. Ще три роки по тому, у 2010-му, полковник Юрій Даник став випускником інституту державного військового управління Національного університету оборони України. А

наступного року він очолив Житомирський військовий інститут імені Сергія Корольова.

Начальник ЖВІ ім.С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій служить і трудиться на науково-педагогічній ниві ось уже 21 рік. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор. Юрій Григорович – визнаний вчений у сфері національної безпеки і оборони та управління застосуванням в інтересах їх забезпечення високотехнологічних систем і засобів, галузях системного аналізу і стратегії. Генерал-майор Юрій Даник є автором багатьох наукових розробок, які забезпечують вирішення актуальних проблем національної та міжнародної безпеки, визнаних в Україні та світі. Загалом перу професора Даника належить 210 опублікованих наукових праць, навчальних посібників, підручників та монографій. Вчений має 22 патенти та свідоцтво про реєстрацію авторського права.

Одразу з приходом до Житомирського військового інституту Юрій Григорович став брати участь у всіх масштабних навчаннях, до яких залучаються офіцери та курсанти вузу, як керівник з високотехнологічного забезпечення. А у 2012 році, коли особовий склад військового інституту залучався до забезпечення безпеки змагань "Євро-2012", генерал перебував у складі антитерористичного штабу.

За проведення циклів лекцій з питань забезпечення інформаційної безпеки професор Юрій Даник має подяку керівництва Національного банку України.

За результатами науково-педагогічної діяльності став дипломантом обласного конкурсу "Вища школа Харківщини – кращі імена". У 2000 році Юрій Григорович був визнаний Людиною року у місті Харків у номінації "Наукова діяльність". А за підсумками минулого, 2013 року, генерал отримав звання "Гордість міста" у першому в історії Житомира конкурсі-рейтингу популярності та здобутків у номінації "Захисник року".

Юрій Даник є, у доброму розумінні цього слова, справжнім фанатом своєї справи. Він щиро вболіває за розвиток вітчизняної військової науки в цілому та майбутнє рідного військового вузу зокрема. Треба сказати, що із керівником "корольовцям" по-справжньому поталанило!

Як приєднатися до славного племені "корольовців"?

Житомирський військовий інститут імені С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій є одним із старіших й відоміших військових вузів у нашій країні. Наприкінці цього року цей прославлений вищий військовий навчальний заклад відзначатиме 95-у річницю від дня заснування. За ці роки він неодноразово змінював свій статус, назву та підпорядкування, переживав нелегкі часи у добу реформування Збройних Сил України. Та, попри все, продовжував готувати для війська висококваліфікованих спеціалістів. Десятки тисяч випускників-житомирян присвятили своє життя служінню Батьківщині та продовжують служити в українській армії та в арміях іноземних країн, здебільшого – колишніх радянських республік та не лише їх.

Сьогодні військовий інститут здійснює підготовку фахівців для проходження військової служби за контрактом у Збройних Силах України та інших міністерствах і відомствах на посадах осіб офіцерського складу за окремим конкурсом для кожного міністерства чи відомства за схемою навчання "4+1", тобто 4 роки – студент, 1 рік – курсант. Навчаються юнаки та дівчата за денною формою навчання. Варто зазначити, що у зв'язку з цим виникла проблема з військовослужбовцями служби за контрактом, які віднедавна не мають змоги вступити на денну форму навчання, залишаючись військовими і навчаючись як контрактники.

Також у стінах Житомирського військового інституту С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій готують за денною та заочною формами навчання фахівців для інших галузей економіки України за схемою навчання "студент" та осіб з числа військовослужбовців військової служби за контрактом рядового, сержантського та старшинського складу для здобуття базової вищої освіти за заочною формою навчання.

Підготовка військових фахівців проводиться у м. Житомирі за напрямами: радіотехніка, системна інженерія, електротехніка та електротехнології. Набір проводиться за конкурсом сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання залежно від обраного напряму підготовки, а також за результатами вступного випробування з фізичної підготовки з урахуванням результатів психологічного обстеження та медичного огляду. Прийом документів на навчання здійснюється через районні (міські) військові комісаріати з 2 січня до 1 червня року вступу.

Підготовка цивільних фахівців проводиться у м. Житомирі за державним замовленням та кошти юридичних і фізичних осіб за напрямами: радіотехніка, системна інженерія, електротехніка та електротехнології, безпека інформаційних і комунікаційних систем. Прийом документів на навчання здійснюється з 1 по 31 липня року вступу.

Військовим фахівцям-випускникам гарантується місце служби на офіцерських посадах у Збройних Силах України, інших міністерств і відомств, гідне фінансове та житлове забезпечення, можливість подальшого навчання та службової кар'єри. Щороку лейтенанти-"корольовці" приходять служити й до військових частин Повітряних Сил. Що ж стосується цивільних випускників ЖВІ, то варто зазначити, що вони цінуються роботодавцями не лише в місті Житомирі та Житомирській області, а й інших областях України за високий професіоналізм, ділові та моральні якості, націленість на результат.

Олексій Тригуб.
"Крила України".

В ЖВІ пройшла конференція з безпеки дорожнього руху

Більше 1,2 мільйона людей щорічно гине у світі в результаті дорожньо-транспортних пригод, ще до 50 мільйонів осіб отримують травми або стають інвалідами. Завдяки правильному використанню ременів безпеки ймовірність смерті під час аварій знижується приблизно на 61%, при зниженні середньої швидкості руху на 1 км/год зменшиться їх кількість на 2%. Аналогічних прикладів можна наводити ще багато. І тільки дотримання кожним водієм та пішоходом правил дорожнього руху приведе в більш безпечне майбутнє.

У Житомирському військовому інституті ім.С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій пройшла конференція з підведення підсумків експлуатації військового автомобільного транспорту, а також результатів роботи з власниками особистих автомобілів.

В заході взяли участь військові водії, військовослужбовці та працівники ЗС України навчального закладу, представники військової інспекції безпеки дорожнього руху Житомирського зонального відділу військової служби правопорядку та управління ДАІ в Житомирській області.

Учасники конференції обговорили низку актуальних питань. Зокрема, формування правосвідомості учасників дорожнього руху та дотримання правил безпеки на дорогах.

Варто зазначити, що водіями – власниками особистого транспорту ЖВІ ім.С.Корольова не було скоєно жодної дорожньо-транспортної пригоди та аварії протягом минулого року. В свою чергу, організація експлуатації військової автомобільної техніки та паркової служби у вузі є однією з найкращих у зоні відповідальності Житомирського зонального відділу військової служби правопорядку.

На завершення заходу заступник начальника військового інституту з озброєння – начальник озброєння полковник Сергій Тучемський звернув увагу всіх присутніх на особливості експлуатації власних транспортних засобів в складних дорожніх умовах взимку, на безумовне дотримання правил дорожнього руху та застосування попереджувальних заходів з метою збереження життя та здоров'я особового складу.

Руслан Лінник.
Фото Аркадія Бондарчука.

ПОГОДИЛИСЬ ІЗ ПРЕЗИДЕНТОМ

Білорусія передумала списувати Су-27

Міністерство оборони Білорусії за пропозицією президента країни Олександра Лукашенка прийняло рішення стосовно модернізації виведених з експлуатації винищувачів Су-27 з подальшим подовженням терміну їхньої служби. Про це повідомляє інформагентство БЕЛТА. За словами голови Державного військово-промислового комітету Білорусії Сергія Гурульова, білоруські підприємства зможуть виконати такі роботи, включаючи встановлення нових засобів ураження й бортового радіоелектронного обладнання.

Пропозицію про подовження термінів служби Су-27 Лукашенко висловив під час відвідування 61-ї винищувальної авіабази під Барановичами в Брестській області восени минулого року. “Я висловився за те, що нам треба подумати й все-таки зберегти ці літаки на якийсь, припустимо, загрозливий період, як би дорого це не коштувало”, – заявив тоді білоруський президент.

Зараз Білорусія має можливість відновити щонайменше десять винищувачів Су-27, експлуатація яких була припинена в серпні минулого року. Загалом же, за даними Flightglobal MiliCAS, міністерство оборони Білорусії має у розпорядженні 22 винищувачі Су-27, що дісталися у спадок після розпаду СРСР. Більша частина цих літаків вичерпала свій ресурс і польоти не здійснювала.

АМБІЦІЇ

Польща “замахнулась” на власну ПРО

Польща вивчає варіант створення власної системи протиракетної оборони, незалежної від елементів ПРО, що розгортають на території країни Сполучені Штати Америки. Про це йшлося під час брифінгу, що відбувся в рамках офіційної зустрічі керівників оборонних відомств США та Польщі наприкінці минулого тижня.

На думку очільника Пентагону Чака Хейгла, це має стати підґрунтям для налагодження ще більш тісної співпраці у сфері ПРО. “Це принесе користь і Польщі, і Сполученим Штатам, і Альянсу загалом, – сказав він. Чак Хейгл додав, що Пентагон готовий надати у зв’язку із цим всебічну допомогу. Нагадаємо, США та Польща попри заперечення Росії домовилися щодо встановлення ракет-перехоплювачів у Польщі до 2018 року, покликаних захищати Європу від потенційних ракетних атак з боку Ірану.

На відміну від багатьох держав-членів НАТО, Польща на два відсотки збільшила видатки на оборону в 2014 році порівняно із минулим роком. За оцінками фахівців, це найбільший мілітарний бюджет в історії країни. У перспективі країна планує придбати не лише обладнання й технології у межах створюваної системи ПРО, а й безпілотні літаки, вертольоти й інші озброєння та техніку.

У БОЙОВОМУ СТРОЮ

Західний округ одержить ЗРК С-400

З’єднання протиповітряної оборони Західного воєнного округу (РФ) в 2014 році вперше одержить зенітні ракетні комплекси С-400.

Про це йдеться у повідомленні міністерства оборони Росії. Військовим будуть поставлені два комплекти комплексу, які планується розгорнути на території Ленінградської області. Вони увійдуть до складу системи протиповітряної оборони північного заходу Росії.

Найближчим часом планується провести планове перенавчання військовослужбовців зенітних ракетних військ командування ВПС і ППО ЗВО на роботу з новою технікою. Інші подробиці про майбутню поставку зенітних комплексів не уточнюються. На сьогодні Росія сформувала п’ять полків С-400. Вони розгорнуті в Підмосков’ї, на Балтійському і Тихоокеанському флотах та в Південному воєнному окрузі. До складу кожного полку входять два дивізіони С-400 по вісім пускових установок у кожному. Діючою держпрограмою озброєнь Росії передбачена закупівля й постановка на озброєння 28 полкових комплектів С-400 до 2020 року.

ДОМОВЛЕНОСТІ

П’ять дивізіонів С-300 безкоштовно

Росія поставить Казахстану п’ять дивізіонів зенітних ракетних комплексів С-300ПС.

Про це, як повідомляє РІА “Новини”, заявив заступник міністра оборони Росії Анатолій Антонов. За його словами, зенітні комплекси будуть поставлені Астані на безоплатній основі. До передачі планують ЗРК С-300 із складу Збройних сил РФ. Антонов повідомив про плани щодо поставки п’яти дивізіонів С-300 Казахстану після зустрічі міністрів оборони Росії та Казахстану.

Таким чином Росія намагається зміцнити південні кордони в рамках ППО Організації договору про колективну безпеку. На думку заступника міністра оборони Росії, це дуже важливо з урахуванням нових викликів і загроз, які потенційно виникатимуть по периметру кордонів, особливо в контексті завершення місії Сил сприяння безпеці в Афганістані.

Підготовка до поставки ЗРК С-300 проводиться з 2010 року, а також в рамках договору про створення єдиної регіональної зони протиповітряної оборони, що був підписаний сторонами у січні 2013 року.

НА ОЗБРОЄННЯ

Калашникова – на Galil

Міністерство оборони В’єтнаму має намір замінити автомати Калашникова ізраїльськими IWI Galil, повідомляє “Інтерфакс” з посиланням на в’єтнамський телеканал QPVN. Як очікується, найближчим часом в азіатській країні почне працювати підприємство з виробництва автоматів Galil ACE 31 і ACE 32 калібру 7,62 мм. Завод будується ізраїльською компанією Israel Weapon Industries.

Будівництво заводу з виробництва автоматів Galil ведеться в рамках контракту з IWI вартістю сто мільйонів доларів. Угода була укладена за підсумками тендера, у якому також брали участь Росія й Китай. Подробиці про майбутнє виробництво ізраїльських автоматів у В’єтнамі не уточнюються. Як очікується, новою зброєю замінять застарілі автомати АК-47.

Автомати Galil ACE були розроблені на основі ізраїльського Galil, що, у свою чергу, був створений на основі автомата Калашникова. Скорострільність цієї зброї складає 650 пострілів за хвилину, а прицільна дальність – близько 500 метрів. Автомат споряджається магазином на 25 або 30 набоїв. Від попередньої версії Galil автомати серії ACE відрізняються наявністю затворної затримки, планками Пікатінні й телескопічним прикладом.

ТЕСТИ

Американські військові випробують Blackjack

Морська піхота й ВМС США приступили до військових випробувань перспективного безпілотного літального апарата RQ-21A Blackjack, повідомляє Defense News. Оціночні випробування безпілотника проводяться в 29-му Центрі управлінні бойовими діями наземних військ і авіації Корпусу морської піхоти США. Після їхнього завершення буде ухвалене рішення щодо прийняття RQ-21A на озброєння.

Безпілотник також пройде випробування в складі 1-ї ескадрильї повітряних випробувань і оцінки ВМС США. Військові перевірятимуть його як на суші, так і на морі, запускаючи з палуби корабля. Після цих випробувань, що триватимуть кілька місяців, RQ-21A передадуть для перевірки 2-й ескадрильї безпілотних літальних апаратів Морської піхоти у Північній Кароліні.

Безпілотник RQ-21A, також відомий як Integrator, під час заводських випробувань був уперше запущений з палуби корабля 10 лютого 2013 року. Випробування проводилися в Мексиканській затоці. До цього його три місяці випробовували на суші в Каліфорнії. Перший політ апарат здійснив у липні 2012 року.

Розробку RQ-21A проводить компанія Insitu (дочірня компанія Boeing). Маса безпілотника складає 34 кілограми. Апарат здатний розвивати швидкість до ста кілометрів за годину й перебувати в повітрі до 24 годин. Дальність дії Blackjack – тисяча кілометрів. Апарат може бути оснащений лазерним далекоміром і комплексом електронно-оптичних і інфрачервоних сенсорів.

Космічне агентство України підбило підсумки

В кінці січня в м. Києві на ДП ВО "Київприлад" під головуванням Голови ДКА України Ю.Алексєєва, за участю керівників провідних підприємств та установ галузі, відбулося розширене засідання Колегії ДКА України.

В своїй доповіді Голова ДКА України Ю.Алексєєв виклав основні підсумки роботи підприємств та установ космічної галузі у 2013 році та завдання на 2014 рік.

У вересні 2013 року Верховною Радою України прийнято Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму на 2013-2017 роки, яка є 5-ю космічною програмою незалежної України та важливим етапом подальшого розвитку космічної діяльності.

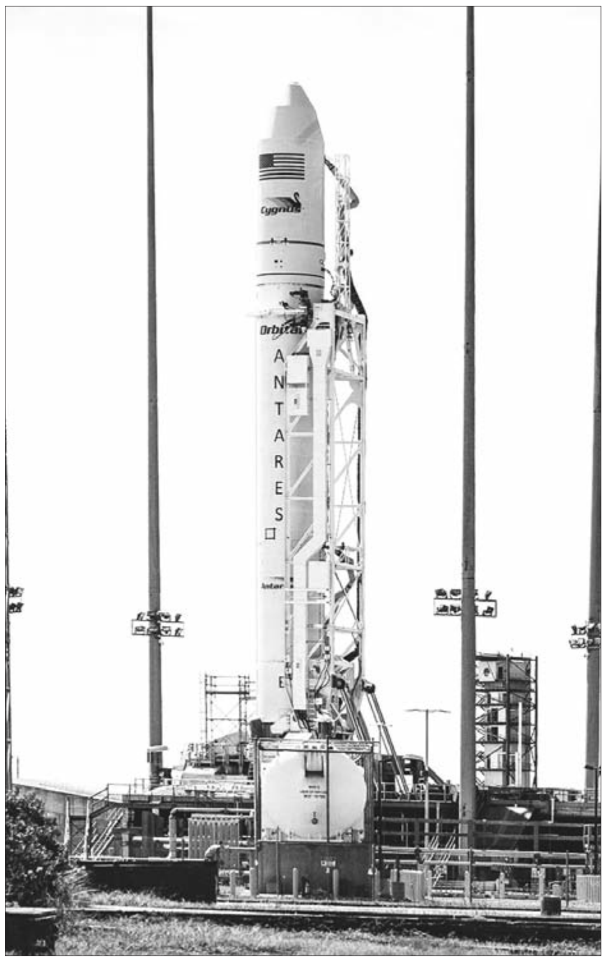
Протягом 2013 року здійснено 4 успішних пуски ракет-носіїв українського виробництва, якими виведено на орбіти 25 космічних апаратів із 16 країн світу.

Також відбулись два успішних пуски ракети-носія "Antares" (США), перший ступінь якої розроблений та виготовлений на підприємствах космічної галузі України. На сьогодні на ДП "ВО Південний машинобудівний завод" виготовлено та відправлено на космодром Уоллопс (США) два чергові ступеня ракети-носія "Антарес" для забезпечення 5-го та 6-го пусків у 2014 році.

Здійснено успішний пуск європейської РН "Vega" (ESA), рушійну установку (РД-868Р) для четвертого ступеня якої було розроблено та виготовлено на підприємствах України.

За програмою "Морський старт" здійснили пуск РН "Зеніт-3SL" з космічним апаратом "Intelsat-27", який був аварійним. За підсумками роботи аварійної комісії визначено та впроваджено низку заходів, що унеможливлюють у подальшому виникнення причин, що призвели до аварії.

За програмою "Наземний старт" з космодрому "Байконур" відбувся успішний пуск РН "Зеніт-3SLБ" з космічним апаратом "Amos-4", який підтвердив правильність прийнятих аварійною комісією заходів та рішень.

Після тривалої перерви відновилися пуски РН "Дніпро", минулого року було здійснено 2 пуски. Останній, який відбувся в листопаді, став рекордним за кількістю виведених на орбіту супутників (32 одиниці). У рамках цієї програми проведено заключний етап льотних випробувань блоків перспективної авіоніки (БІНС та АС СНС) для системи управління РН "Циклон-4". Отримані результати підтвердили відповідність вимогам ТЗ технічних характеристик приладів.

У рамках реалізації проекту "Циклон-4" здійснювалося виготовлення та експериментальне відпрацювання систем, вузлів, агрегатів ракети-носія. Продовжено виготовлення електрозаправного макета та першого льотного зразка, виготовлення агрегатів і систем наземного комплексу.

Виконувалися роботи зі створення Національної системи супутникового зв'язку "Либідь". Компанією MDA виготовлено корисне навантаження, яке інтегровано з платформою супутника. Проведені електричні випробування космічного апарата. У Національному центрі управління та випробувань космічних засобів створено інфраструктуру для розміщення наземного комплексу управління супутником, здійснюється монтаж обладнання. На ДП "ВО Південний машинобудівний завод" продовжується виготовлення ракети-носія "Зеніт" для запуску космічного апарата.

В рамках російсько-українського проекту "Радіоастрон" з використанням радіотелескопа РТ-70 забезпечено більше 1200 сеансів прийому інформації загальною тривалістю більше 600 годин. Отримані дані передані для оброблення до Російської академії наук та Національної академії наук України. Найближчим часом передбачено розширити спектральний діапазон вимірювань з використанням нового приймача К-діапазону.

Успішно реалізовувалися наукові експерименти з дослідження навколоземного простору з українськими приладами на борту мікросупутника "Чибіс-М" і експеримент "Обстановка-1" на борту Міжнародної космічної станції.

В рамках започаткованого українськими вченими проекту з досліджень іоносфери "Іоносат" створено комплекс наукової апаратури "Іоносат-Мікро" для мікросупутника "Мікросат-М". Крім того, розроблено ескізний проект платформи університетського молодіжного супутника.

ДНВП "Комунар" відповідно до договірних зобов'язань виготовило та поставило до Російської Федерації прилади та комплектуючі систем управління для забезпечення пусків РН "Союз" та "Протон".

ДП "ВО "Київприлад" відповідно до договірних зобов'язань виготовило та поставило до Російської Федерації прилади СУБК для комплектування пілотованих кораблів "Союз-ТМА" та вантажних кораблів "Прогрес-ТМ".

В рамках виконання програми утилізації твердого ракетного палива міжконтинентальних балістичних ракет РС-22 в 2013 році утилізовано 378 тонн твердого ракетного палива. Всього на сьогодні ліквідовано 73 із 163 двигунів, що підлягають утилізації, тобто більше 44%. Завершено будівництво об'єкта утилізації порожніх корпусів ракетних двигунів, яке здійснювалося за підтримки Міністерства оборони США. На виробничих потужностях державного підприємства "Науково-виробничого об'єднання "Павлоградський хімічний завод" розпочалася утилізація протипіхотних мін типу ПФМ-1.

У 2014 році за програмами "Морський старт", "Наземний старт", "Дніпро" передбачається здійснити 6 пусків ракет-носіїв українського виробництва (3 пуски РН "Дніпро" та 3 пуски РН "Зеніт"). Також запланована участь українських підприємств у здійсненні 3 пусків РН "Антарес" (один з яких вже успішно відбувся 9 січня) та 2 пусків РН "Вега".

Голова ДКА України наголосив на необхідності забезпечення запуску першого українського супутника телекомунікаційного зв'язку "Либідь" й, таким чином, завершення створення Національної супутникової системи зв'язку. Крім того, за словами Ю. Алексєєва, одним з головних завдань є продовження реалізації міжнародного проекту "Циклон-4" на пусковому центрі Алкантара.

ПЛАНИ

ЄКА домовилося про запуск супутника Sentinel-5p за допомогою " Рокот"

Європейське космічне агентство (ЄКА) домовилося про запуск супутника Sentinel-5p за допомогою російської ракети "Рокот" в 2016 році, повідомляє компанія Eurockot, яка надає пускові послуги за допомогою цього носія.

У лютому 2012 року Eurockot підписав контракт з ЄКА на запуск з космодрому Плесецьк за допомогою "Рокот" двох супутників Sentinel-3A і Sentinel-2B, що створюються в рамках європейського проекту глобального моніторингу навколишнього середовища і безпеки "Копернік" (колишня назва – GMES). Запуск цих апаратів планується на другий квартал 2015 року та перший квартал 2016 року. Тоді ж було досягнуто домовленості про резервний пуск "Рокоту", який тепер перетворено в твердий контракт на запуск третього апарата.

Супутник Sentinel-5p в даний час будується на підприємстві компанії Airbus Defence and Space в Британії. Апарат масою близько 900 кілограмів буде стежити за складом повітря в нижніх шарах атмосфери Землі за допомогою спектрометра TROPOMI.

Носій "Рокот" повинен буде вивести цей супутник на сонячно-синхронну орбіту висотою близько 830 кілометрів.

ДОМОВЛЕНОСТІ

НАСА замовить у "Роскосмосу" ще шість місць на "Союзах" на 2017 рік

НАСА має намір замовити у Роскосмосу ще шість місць на кораблі "Союз" на 2017, щоб забезпечити політ американських астронавтів на Міжнародну космічну станцію (МКС) і назад. Про це йдеться в повідомленні на сайті аерокосмічного агентства.

НАСА в квітні 2013 року підписало доповнення до контракту з Роскосмосом на суму 424 млн доларів, який передбачає доставку і повернення екіпажів на МКС, а також екстрену евакуацію з орбіти до червня 2017 року. Колишній контракт на суму 753 мільйони доларів був підписаний в березні 2011 року і передбачав той же набір " транспортних послуг" на термін з 2014 по червень 2016 року.

Згідно з документом, космічний центр НАСА імені Джонсона має намір підписати з Роскосмосом контракт, який передбачає виділення ще шести місць на кораблі "Союз", а також послуги з тренування астронавтів, навігаційне забезпечення польоту, все необхідне для систем життєзабезпечення в польоті до стикування з МКС, пошуку і порятунку, а також післяполітної реабілітації.

При цьому послуги з пошуку, рятування та реабілітації потрібні до весни 2018 року.

Інтернет-видання Space News зауважує, що шість місць означає можливість польоту трьох астронавтів туди і назад. Проте представник НАСА в Росії пояснив РІА "Новини", що в даному випадку йдеться про політ шести осіб, а не трьох.

У повідомленні наголошується, що перший демонстраційний пілотований політ нового американського корабля зараз планується на осінь 2017 року, а штатна його експлуатація почнеться тільки після того, як буде підтверджена його надійність. Тому НАСА потрібні і на цей рік місця на "Союзі", єдиному перевіреному засобі доставки екіпажів на той момент.

Відповідь на запит має бути дана до 11 лютого.

Навігаційна супутникова система Galileo запрацює наприкінці 2014

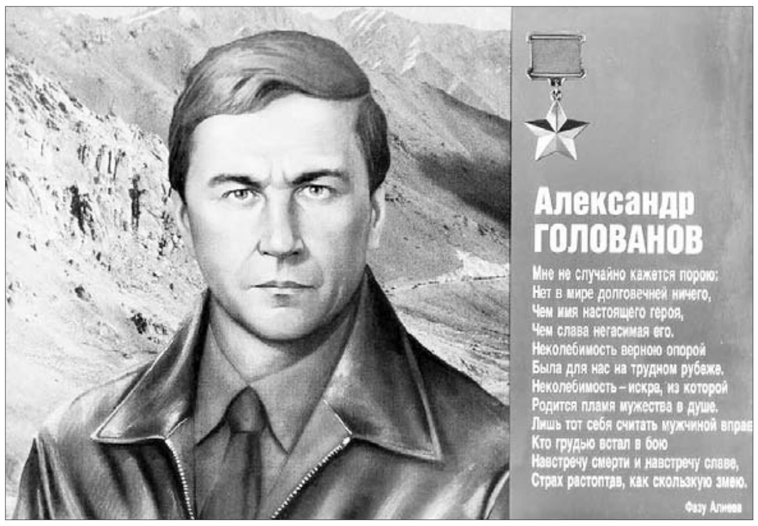
Навігаційна супутникова система Galileo почне надавати перші послуги в кінці 2014 – початку 2015 року після запуску додаткових супутників, повідомляє сайт Єврокомісії.

Це рішення було прийнято в Брюсселі на зустрічі єврокомісара з промисловості та підприємництва Антоніо Таяні і гендиректора Європейського космічного агентства (ЄКА) Жан-Жака Дордой з главами п'яти компаній, що беруть участь в європейських космічних проектах Galileo і Copernicus.

"Я провів цю зустріч, щоб посилити взаємодію між ключовими гравцями індустрії, ЄКА та Єврокомісією. Успіх програм Galileo і Copernicus залежить від зобов'язань і підтримки з боку космічної промисловості та ЄКА. Galileo почне функціонувати в 2014 році. Copernicus також вступає в етап експлуатації", – сказав Таяні.

ГЕРОЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ – ЛЬОТЧИКИ АФГАНІСТАНУ

Командир пошёл первым. И – в вечность…

Эту историю знают многие "афганцы", а особенно – те, кто застал вывод войск из Афганистана и, в частности, служил в авиации. Вывод 50-го отдельного смешанного авиационного полка, дислоцировавшегося в Кабуле, начался в ночь с 1 на 2 февраля 1989 года. По приказу командующего ВВС 40-й общевойсковой армии первым, тем самым сломав плановую таблицу полётов, на разведку погоды вылетел лично командир полка полковник Александр Голованов. Вылетел, и связь с его вертолётом прервалась. Ещё несколько недель, даже после официального окончания вывода войск, спасательные группы искали предположительно разбившийся в горах вертолёт Голованова, но – тщетно…

Александр Голованов родился и вырос в Подмосковье. После окончания 8 классов работал и одновременно учился в вечерней школе. Затем окончил Московское электротехническое училище.

В Советской армии – с 1966 года. В 1970 году окончил Сызранское высшее военно-авиационное училище летчиков, а в 1973 году – курсы усовершенствования политсостава ВВС при Военно-воздушной академии имени Ю.А.Гагарина. В 1975 году направляется для дальнейшего прохождения службы в Группу советских войск в Германии на должность заместителя командира эскадрильи по политической части. Служил в ГСВГ, в Нерчинске, Могоче, в Прибалтийском военном округе.

С января 1988 по февраль 1989 годов – командир 50-го отдельного смешанного авиационного полка в составе 40-й армии в Республике Афганистан. Совершил 344 боевых вылета на вертолётах Ми-8 и Ми-24. Личным составом полка выполнено свыше 13 тысяч боевых вылетов с общим налётом 19300 часов, перевезено 8500 тонн различных грузов и более 5500 военнослужащих.

День 1 февраля 1989 года был для личного состава полка особенным. Утром командир собрал на совещание офицеров и сообщил им о том, что с наступлением темноты полк начинает передислокацию в Союз. Кто-то летел на своих вертолётах, кто-то – в качестве пассажиров на самолётах.

А вечером, незадолго до вылета на доразведку погоды, в полк прибыл командующий ВВС 40-й армии генерал-майор Дмитрий Романюк. Узнав, что на доразведку летит экипаж вертолёта Ми-8 во главе с исполняющим обязанности командира вертолётной эскадрильи, генерал возмутился и сказал командиру полка, что он и только он, как командир, должен лететь в качестве разведчика и принимать решение на вылет полка.

– Командир, как мне потом рассказывали, расстроился, – вспоминает бывший командир вертолёта вертолётной эскадрильи 50-го САП, а сейчас – лётчик-испытатель ЛИС Государственного предприятия "Конотопский авиаремонтный завод "АВИАКОН" военный лётчик 1-го класса с налётом более 4700 часов полковник запаса Владимир Колесник. – Я тогда после ранения ещё не был допущен к полётам, потому улетал днём на Ан-30. Приезд командующего авиацией застал, а уже начало вылета полка – нет. Так вот, командир сел и переделал плановую таблицу полётов, запланировав в качестве разведчика себя на Ми-24. Борт №01. Командир экипажа – полковник Александр Голованов, лётчик-оператор – мой однокашник по училищу Сергей Пешеходько. Как потом мне рассказывали, у этого вертолёта в полёте случались и ранее проблемы с работой радиосвязи. И тут сложно сказать, поскольку версий гибели экипажа было несколько: отказала ли радиосвязь или в это время машина уже столкнулась с горой…

Экипаж был в полёте уже 23 минуты, когда передал на КП: "Погода на перелёт соответствует. Выпуск группы по плану, разрешаю". И ещё через несколько минут, на подлёте к перевалу Саланг, сообщил свою высоту. Это были его последние слова.

Полк в тот день войну не закончил. Начались поиски. Осложнённые пургой, начавшейся на следующий день и длившейся не один день. Искали вертолёты и самолёты, искали наземные группы. И – безрезультатно. Через несколько дней было решение считать экипаж погибшим…

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 16 июня 1989 года полковнику Голованову Александру Сергеевичу за успешное выполнение задания по оказанию интернациональной помощи Демократической Республике Афганистан и проявленные при этом мужество и героизм посмертно присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали "Золотая Звезда".

Олексій Тригуб.
"Крила України".

---

1 лютого на 68-му році передчасно пішов з життя прекрасний льотчик і справжній офіцер, надійний товариш та просто гарна людина полковник у відставці Володимир Кулик.

Володимир Федорович Кулик пройшов в авіації шлях довжиною у півстоліття, розпочавши його курсантом прославленого Качинського вищого військового авіаційного училища льотчиків у 1964 році, та передчасно завершивши у ці лютневі дні на посаді цивільного спеціаліста у Командному центрі Повітряних Сил Збройних Сил України.

Молодим лейтенантом льотчик потрапив до винищувального авіаційного полку, який серед інших був введений до Чехословаччини після сумнозвісної "Празької весни" у 1968-му. Після п'яти років служби у ЦГВ – Одеський військовий округ. Згодом, вже командиром авіаційної ескадрильї, Група Радянських військ в Німеччині.

Починаючи з 1986 року, з посади заступника командира розвідувального авіаційного полку з льотної підготовки, підполковник Кулик В.Ф. перейшов на штабну роботу, залишаючись літати на посаді старшого інспектора-льотчика відділу бойової підготовки та ВНЗ ВПС Забайкальського військового округу. Згодом – служба на рівнозначній посаді в управлінні 23-ї Повітряної армії, а з січня 1993 року – у Командуванні ВПС України. В апараті управління бойової підготовки ВПС України військовий льотчик 1-го класу полковник Кулик В.Ф. служив на посадах старшого інспектора-льотчика, начальника відділу та заступника начальника управління. Він зробив неоціненний внесок у справу формування авіації ВПС незалежної України. Став автором та брав участь у розробці більшості керівних документів, що стосуються діяльності військової авіації, серед яких – Курси бойової підготовки родів авіації, "Настанова з виконання польотів у авіації ЗС України", "Положення про пілотажні групи у ВПС ЗС України", "Положення про бойову підготовку ВПС ЗС України" та інші. Свою службову діяльність Володимир Федорович будував, спираючись не лише на власний досвід, а й вивчаючи досвід закордонних колег під час перебування у численних відрядженнях та аналізуючи все побачене й вивчене.

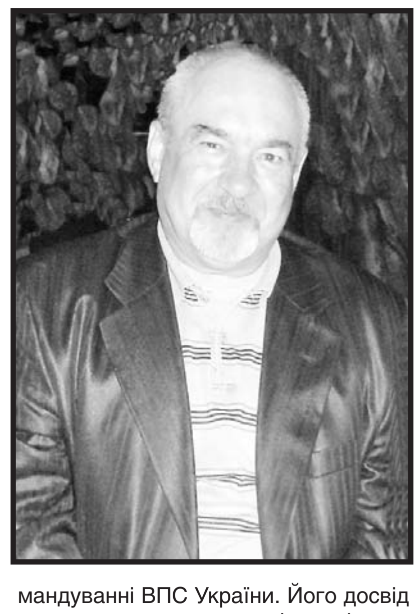
У 2000 році полковник Кулик В.Ф., який за 36 років служби у ВПС освоїв 12 типів літальних апаратів, провівши на них у небі понад 3500 годин, звільнився у відставку за станом здоров'я. Втім, попри це досвідчений льотчик залишився працювати на цивільній посаді – спочатку в управлінні бойової підготовки, згодом – у Командному центрі ПС ЗС України. Працював кавалер ордена "За службу Батьківщині у ЗС СРСР" двох ступенів та багатьох медалей до останнього дня свого життя, до останнього подиху.

Висловлюємо щирі співчуття сім'ї Володимира Федоровича, сумуємо, з болем сприймаючи цю важку втрату для кожного з нас та української військової авіації в цілому.

Командування ПС ЗС України, ветерани ВПС України та Повітряних Сил ЗС України, творчий колектив газети "Крила України".

---

3 лютого 2014 року на 66-му році життя перестало битися серце офіцера, справжнього спеціаліста і патріота України, надійного товариша та чуйної людини полковника у відставці Віталія Кушніра.

Віталій Антонович Кушнір народився на Вінниччині, в невеличкому містечку Крижопіль в сім'ї службовця. Вибір стати професійним військовим зробив свідомо, і у 1967 році вступив до Краснодарського військового училища. У 1970 році отримав офіцерські погони.

Військову службу розпочав на посаді офіцера спецзв'язку. Почалося сходження по всіх щаблях посадового росту служби шифрованого зв'язку та режиму секретності.

Невдовзі зрозумів, що необхідно продовжувати навчання. У 1973 році зарахований слухачем військової академії зв'язку, яку закінчив у 1977 році. Військову службу проходив у Закавказькому, Забайкальському, Білоруському військових округах та у Групі Радянських військ у Німеччині.

У 1992 році повернувся на Батьківщину щоб разом з народом України будувати незалежну державу та захищати її. Проходив службу спочатку в апараті Міністерства оборони України, а у 1993-1994 роках – в штабі Прикарпатського військового округу. У 1994 році призначений на посаду Начальника служби шифрованого зв'язку та режиму секретності Командування ВПС України. Під його керівництвом пройшло кілька реорганізацій служби, вона отримала сучасний вигляд, а учні та вихованці полковника Віталія Кушніра сьогодні продовжують розпочату ним роботу. З цієї посади він був звільнений у запас у 1998 році.

Та зі Збройними Силами Віталій Антонович зв'язку не поривав. Він продовжував плідно працювати у Командуванні ВПС України. Його досвід та знання стали в пригоді в період формування Повітряних Сил Збройних Сил України, і майже до останніх днів свого життя полковник запасу Віталій Антонович Кушнір щедро ділився ним з товаришами по роботі та службі.

Ратна праця Віталія Антоновича Кушніра відзначена чисельними нагородами, орденами та медалями.

Висловлюємо щирі співчуття рідним та близьким та разом з ними сумуємо з приводу важкої утрати. Пам'ять про цю чуйну людину назавжди залишиться в наших серцях.

Командування ПС ЗС України, ветерани ВПС України та Повітряних Сил ЗС України, творчий колектив газети "Крила України".

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

2 – 16 лютого

2 лютого 1968 р. *народився начальник військ протиповітряної оборони Командування Сухопутних військ Збройних Сил України І.В.Зорін.*

10 лютого 1911 р. *у Севастополі відбувся перший виліт літака на лижах, В.М.Кедрін на літаку "Соммерс" з лижами власної конструкції.*

10 лютого 1921 р. *народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу Г.Ф.Сивков, який у роки Великої Вітчизняної війни, здійснив 247 бойових вильотів.*

10 лютого 1946 р. *засновано 28-й окремий інженерний аеродромний батальйон. Командир – Ю.М.Скобовят.*

10 лютого 1983 року *завершено льотні випробування експортного літака Су-22УМЗ.*

11 лютого 1948 р. *здійснено перший політ з суші літака-амфібії Бе-8, М.В.Цепілов.*

10 лютого 1954 р. *народився директор Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Ю.Г.Баскаков.*

11 лютого 1971 р. *народився командир бригади тактичної авіації О.Л.Гесь.*

11 лютого 1990 р. *на комплексі "НИТКа" (м.Саки) завершено випробування літака Су-25УТГ(8УТГ-1).*

12 лютого 1914 р. *встановлено світовий рекорд з максимальної кількості пасажирів на борту літака. 16 чоловік піднялися у небо на літаку "Ілля Муромець".*

12 лютого 1915 р. *народився льотчик-винищувач, Герой Радянського Союзу П.П.Дзюба.*

12 лютого 1944 р. *перший політ здійснив серійний тактичний бомбардувальник Bristol Type 163 Buckingham.*

12 лютого 1948 р. *народився заступник Міністра оборони України М.І.Нещадим.*

12 лютого 1965 р. *народився заступник начальника Генерального штабу ЗС України Ю.А.Думанський.*

12 лютого 1969 р. *в небо вперше піднявся гвинтокрил В-12 (Мі-12).*

12 лютого 1972 р. *народився начальник радіотехнічних військ – начальник управління радіотехнічних військ Центру управління авіації та протиповітряної оборони оперативного командування "Південь" Р.М.Грінчак.*

13 лютого 1919 р. *відбувся перший політ пасажирського лайнера Vickers 66 Vimi Commercial, розрахованого на 10 пасажирів.*

13 лютого 1934 р. *почалася авіаційна експедиція з врятування челюскінців.*

13 лютого 1961 р. *народився начальник Головного командного центру Збройних Сил України С.М.Попко.*

13 лютого 1966 р. *відбувся перший політ серійного літака Іл-62.*

13 лютого 1969 р. *народився льотчик-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова А.В.Спасібо.*

13 лютого 1970 р. *народився командир 31-го пункту забезпечення В.В.Тарасов.*

13 лютого 1972 р. *народився командир військової частини А2682 О.А.Кравчук.*

13 лютого 1985 р. *відбувся перший політ літака МіГ-29 ("9-14") конструкції ОКБ А.І.Мікояна, льотчик Т.О.Аубакіров.*

14 лютого 1904 р. *народився вчений-аеродинамік І.В.Остославський.*

14 лютого 1935 р. *відбувся перший політ двомісного винищувача АНТ-29 (ДІП), С.О.Корзинщиков.*

14 лютого 1992 р. *створено Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України (ЦНДІ ОВТ ЗС України).*

15 лютого 1904 р. *народився конструктор висотних скафандрів Є.Є.Чертновський.*

15 лютого 1929 р. *відповідно до директиви штабу Українського військового округу створено протиповітряну оборону м.Києва.*

15 лютого 1944 р. *здійснив перший політ бомбардувальник Ер-2 з авіадизелями АЧ-30Б.*

15 лютого 1954 р. *почалися випробування першого конвертоплана XV-1.*

15 лютого 1989 р. *завершено виведення Радянських військ із Афганістану.*

16 лютого 1955 р. *відбувся перший політ стратегічного бомбардувальника 95/2 (прототип Ту-95) з двигунами НК-12, екіпаж М.А.Нюхтікова.*

15 лютого 1974 р. *у небо вперше піднявся цивільний варіант літака Atlas C4M Kudu (ПАР).*

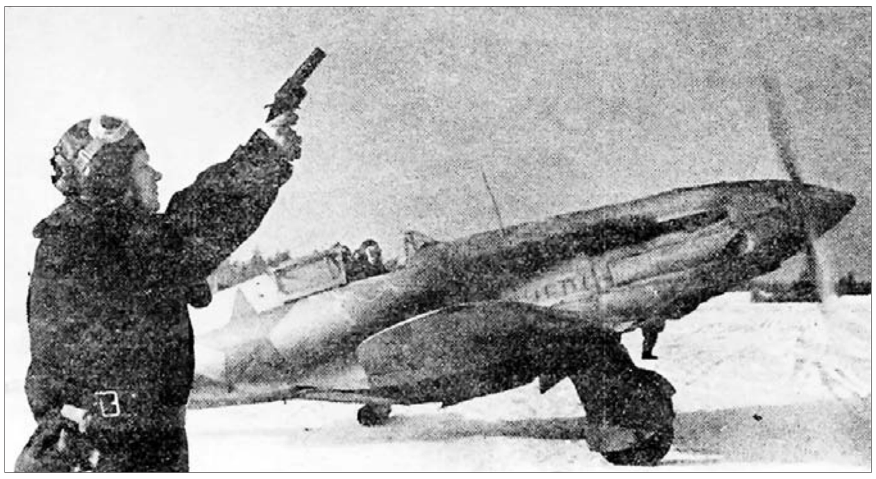
ДО 70-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Роль авиации в операциях по освобождению Украины

Продовження. Початок у № 43-52 (2013) – № 1-4 (2014).

К началу Корсунь-Шевченковской операции 2-я и 5-я воздушные армии имели 768 боевых самолётов. Противник, в свою очередь, в этом районе сосредоточил до 1 тысячи самолётов.

Немецкое командование пыталось воспрепятствовать наступлению советских войск, возлагая большие надежды на свою авиацию. Наши лётчики активно содействовали войскам фронтов. 24 января истребители 4-го истребительного авиационного корпуса

успешно отразили налёты крупных групп немецких самолётов и тем самым сорвали замыслы противника.

Наступление войск 2-го Украинского фронта по окружению противника в районе Корсунь-Шевченковского началось 25 января, а войск 1-го Украинского фронта – 26 января. Действия войск и авиации осуществлялись в крайне сложных метеорологических условиях (облачность 100-150 м, туманы и снегопады). Наша авиация периодически действиями групп по 4-8 самолётов поддерживала наступление войск.

Большое значение для войск имела воздушная разведка. Её вели наиболее опытные экипажи штурмовой и истребительной авиации, что позволило своевременно обеспечить командование сухопутных войск и авиации данными о противнике. Непрерывно поступавшие сведения о его действиях способствовали наиболее эффективному использованию небольшого количества самолёто-вылетов нашей авиации, которые она могла выполнить в сложных условиях погоды.

В дальнейшем, в период завершения окружения корсунь-шевченковской группировки противника, наступление оттепели вывело из строя наши грунтовые аэродромы. В отдельные дни воздушные армии имели по 1-2 аэродрома, пригодных для полётов, а обстановка требовала активных действий авиации. Поэтому командование вынуждено было сосредоточивать на одном аэродроме по нескольку авиационных полков различных родов авиации, обеспечивая с них непрерывность воздействия по войскам противника.

Наряду с атаками войск на поле боя наша авиация уничтожала подходившие резервы. Так, 31 января по данным воздушного разведчика капитана Г.Красоты были нанесены удары по колонне танков и автомашин, подходящей к населённому пункту Шпола. На следующий день Красота вместе со старшим лейтенантом И.Михайличенко обнаружили до 70 вражеских танков, выдвигавшихся на Шполу с юга, атаковали головную часть колонны, застопорив её движение. После этого в течение всего дня по танковой колонне вели активные боевые действия экипажи 1-го гвардейского штурмового авиационного корпуса, которые нанесли большие потери противнику. В течение всей операции капитан Красота в сложных метеоусловиях вёл разведку и наносил меткие удары по противнику, проявляя при этом отвагу и героизм, за что ему было присвоено звание Героя Советского Союза.

Активными действиями лётчиков было задержано выдвижение немецких танковых соединений к полю боя, что помогло 5-й гвардейской танковой, 4-й гвардейской и 53-й армиям успешно отразить контратаки противника и к 28 января войскам 1-го и 2-го Украинских фронтов завершить окружение корсунь-шевченковской группировки.

Утром 2 февраля противник предпринял сильные контратаки с целью обеспечения выхода своих войск из окружения. В связи с отсутствием у нас на данном направлении резервов создалась для войск весьма сложная обстановка. На помощь им пришла авиация. Командующий 5-й воздушной армией направил части 1-го гвардейского штурмового авиационного корпуса на уничтожение контратакующей танковой группировки противника. В течение небольшого времени штурмовики совершили 127 вылетов. Непрерывными атаками они нанесли большие потери противнику и оказали своевременную помощь войскам 5-й танковой и 53-й армий в отражении вражеских контратак.

Активно действовала и наша истребительная авиация, которая во время завершения окружения противника прочно удерживала господство в воздухе, надёжно прикрывала свои войска. В период с 29 января по 3 февраля было проведено 120 воздушных боёв и уничтожено в них 130 самолётов противника.

Далі буде.

НЕЗВИЧАЙНІ ЛІТАКИ

Хвалёный "Стелс" – детище Гитлера

А знаете ли вы, что знаменитая "американская" технология "стелс" на самом деле была изобретена не заокеанскими конструкторами, а как, собственно, и американское атомное оружие, немецкими учёными и конструкторами? Причём, учёными гитлеровской эпохи!..

Первый в мире турбореактивный самолёт, о котором пойдёт речь, по праву причисляется к наиболее нестандартным боевым проектам, осуществлённым в течение Второй мировой войны. С помощью этого суперсамолёта нацисты планировали в корне изменить ход войны. К его созданию немцы приступили в 1943 году, когда преимущество в воздухе советских и союзнических истребителей стало очевидным. Именно тогда беснующийся после ряда неудач на фронте фюрер отдал распоряжение о строительстве принципиально нового бомбардировщика – быстрого и незаметного для радаров. Для реализации проекта "летающего крыла" под эгидой Люфтваффе была создана специальная "Зондеркоманда 9".

Новой машине было присвоено обозначение Go-229 (по имени конструкторов, братьев Хортенов), и в начале лета 1944 года был заключён контракт на изготовление семи опытных и 20 предсерийных самолётов. Однако запустить его в производство немцы так и не успели. В 1945 году чертежи и разработки первого в мире самолёта-"невидимки" попали в руки американцев.

Когда в январе 1945 года начались испытания самолёта, его управляемость оправдала самые оптимистичные ожидания. В марте носовое коле-

со стали убирать в полёте, после чего была достигнута скорость в 795 км/ч.

Конструкция этой революционной для того времени немецкой разработки позволяет снизить массу и аэродинамическое сопротивление самолёта, увеличив при этом его маневренность.

За футуристическим внешним видом истребителя-бомбардировщика скрывается мощный турбореактивный двигатель Junkers Jumo-004B, а также четыре 30-миллиметровые пушки.

Также самолёт может нести 2 бомбы, весом по тонне каждая. Это чудо техники обладает идеальными характеристиками: не завершись война в мае 1945 года, Go-229 причинили бы немало вреда и нам, и союзникам.

И вот спустя 64 года американцы решили восстановить "невидимку" Гитлера. На это ушло 250 тысяч долларов. Зато выяснилось, что "невидимым" для радаров самолёт делала смесь древесноугольной пыли, которой он покрывался. Она не отражала, а поглощала электромагнитное излучение.

Сторінку підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

Армійський “десант” у Сочі

На XXII зимових Олімпійських іграх за найвищі нагороди у складі збірної України змагатимуться шість представників Збройних Сил України

Всього армійці представлені у трьох дисциплінах. Працівник Збройних Сил України Олександр Абраменко та представник спортивного активу Центрального спортивного клубу ЗС України Микола Пуздерко змагатимуться у фрістайлі. У шорт-треку за олімпійське золото боротиметься працівник ЗС України Софія Власова. А в біатлоні за першість позмагаються представники Навчально-спортивної бази зимових видів спорту “Тисовець” – старші солдати військової служби за контрактом Сергій Семенов, Артем Прима та Юлія Джима.

Абраменко Олександр

Народився 4 травня 1988 р. у смт. Первомайський Харківської області. Майстер спорту міжнародного класу. Освіта вища, закінчив Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова.

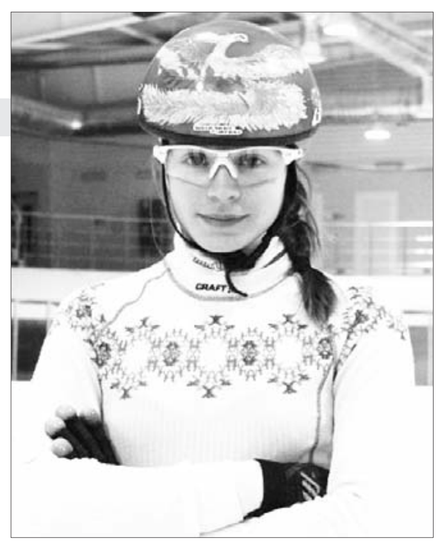
Досягнення: XX зимові Олімпійські ігри-2006 у Турині – 27-е місце; XXI зимові Олімпійські ігри-2010 у Ванкувері – 24-е місце; ЧС-2009 – 5-е місце; ЧС-2011 – 7-е місце; ЧС-2013 – 6-е місце; ЧС-2006 серед юніорів – 2-е місце; КС-2012 – 2-е місце; КЄ-2010 – 2-е місце; КЄ-2011 – 1-е місце. Тренер – Юрій Кобельник. Хобі – автотюнінг, музика.

Пуздерко Микола

Народився 13 червня 1990 р. в м. Умань. Майстер спорту. Освіта вища, закінчив Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова. Перший тренер – Любов Коробочкіна.

Досягнення: КЄ-2011 – 3-є місце; КЄ-2012 – 3-є місце; чемпіонат України-2013 – 2-е місце. Тренер – Юрій Кобельник. Хобі – автотюнінг.

Власова Софія

Народилася 10 жовтня 1991 р. в м. Київ. Майстер спорту. Аспірантка Національного університету фізичного виховання та спорту. Перший тренер – Руслан Маковецький.

Досягнення: ЧС-2012 – 31-е місце (1000 м); КС-2012 (Калгарі) – 31-е місце (500 м) з рекордом України; ЧЄ-2012 – 8-е місце (естафета 3000 м); Чемпіонат України-2013 – 1-е місце (1500 м). Тренер – Олександр Міклуха. Хобі – спорт.

Прима Артем

Народився 30 травня 1987 р. у м. Чернігів. Заслужений майстер спорту. Освіта вища, закінчив Чернігівський державний педагогічний університет ім.Т.Г.Шевченка.

Досягнення: ЧС-2011 – 25-е місце (індивідуальна гонка 20 км); КС-2011 (Холменколлен) – 15-е місце (спринт 10 км), КС-2012 (Оберхоф) – 18-е місце (спринт 10 км), (Антхольц) –20-е місце (спринт 10 км); ЧЄ-2011 – 1-є місце (гонка 20 км), ЧЄ-2012 – 2-е місце (спринт 10 км), 2-е місце (гонка 20 км); КЄ-2010 – 3-є місце (спринт 10 км). Багаторазовий чемпіон України. Тренер – Олександр Ворчак. Хобі – риболовля, футбол, більярд.

Джима Юлія

Народилася 19 вересня 1990 р. у м. Київ. Заслужений майстер спорту. Освіта вища, закінчила Сумський державний університет.

Досягнення: ЧС-2013 – 2-е місце (естафета 4х6 км); КС-2013 (Оберхоф) – 1-е місце (естафета 4х6 км), 6-е місце (спринт 7,5 км); (Хохфільцен) – 2-е місце (естафета 4х6 км), (Сочі) – 2-е місце (естафета 4х6 км); ЧЄ-2011 – 1-е місце (естафета 4х6 км); ЧЄ-2012 – 1-е місце (естафета 4х6 км); ЧЄ-2013 – 2-е місце (спринт 7,5 км), 3-є місце (естафета 4х6 км). Багаторазова чемпіонка України. Тренер – Олександр Кравченко. Хобі – малювання, вишивання.

Семенов Сергій

Народився 28 липня 1988 р. у м. Чернігів. Заслужений майстер спорту. Освіта вища, закінчив Чернігівський державний педагогічний університет ім. Т.Г.Шевченка.

Досягнення: XXI зимові Олімпійські ігри-2010 у Ванкувері – 33-є місце (спринт 10 км); ЧС-2011 – 3-є місце (естафета 4х7,5 км); КС-2010 (Поклюка) – 2-е місце (змішана естафета); КС-2011 (Холменколлен) – 4-е місце (спринт 10 км); КС-2013 (Сочі) – 3-є місце (гонка 20 км); ЧЄ-2012 – 2-е місце (персьют 12.5 км); ЧЄ-2013 – 1-е місце (гонка 20 км). Багаторазовий чемпіон України. Тренер – Олександр Семенов. Хобі – комп’ютерні ігри, книги.

Владислав Дем’яненко. “Крила України”.

АРМІЙСЬКИЙ СПОРТ

Військові зв'язківці змагалися з командних видів спорту

У Рівному, на базі окремої бригади зв'язку оперативного командування "Північ" Збройних Сил України, відбулися змагання з гирьового спорту, волейболу, підтягування на перекладині і настільного тенісу. До змагань залучалися близько ста військовослужбовців, які увійшли до п'яти збірних команд підрозділів.

– Військові спортсмени вправлялися з командних і загальнорозвиваючих видів спорту, адже вони найбільше сприяють пропаганді здорового способу життя та згуртованості колективу, – розповів начальник фізичної підготовки і спорту окремої бригади зв'язку капітан Іван Каращук. – Зокрема, гирьовий спорт, волейбол, підтягування на перекладині і настільний теніс вирізняються серед інших видів спорту тим, що сприяють підвищенню фізичних якостей людини. Також один із найкращих і найцікавіших методів тренування – це змагання. Отже, в міжкомандній боротьбі зростає рівень фізичної загартованості кожного військовослужбовця.

У загальнокомандному заліку перше місце виборола команда центру зв'язку ППУ, яким командує майор Микола Захарчук, друге – посіла збірна управління бригади під керівництвом командира військової частини полковника Сергія Патапова. "Бронзу" отримали підлеглі майора Сергія Євдокімова з польового вузла зв'язку.

Олександр Гайн. м.Рівне.

ФЕХТУВАННЯ

Блискучий старт

Українська спортсменка Ольга Харлан стала переможницею першого гран-прі з фехтування на шаблях у сезоні 2013-2014, що відбувся днями у французькому Орлеані.

За два кроки до вершини п'єдесталу, у півфіналі, Ольга схрестила шаблю з росіянкою Катериною Д'яченко, яку без проблем здолала з рахунком 15:7. Фінальна зустріч з олімпійською чемпіонкою Лондона– 2012 кореянкою Жион Кім завершилася з аналогічним рахунком і знову на користь нашої співвітчизниці.

Для Ольги Харлан золото Орлеана-2014 – третє золото цього турніру. Раніше на найвищу сходинку п'єдесталу пошани Орлеана українка піднімалася в 2010 і 2013 роках, а в 2009-му завоювала срібло.

БІАТЛОН

Золото в Новому Мєсті

На чемпіонаті Європи, що проходив у чеському містечку Нове Мєсто, юніорська збірна України з біатлону здобула першість.

Команда у складі Юлії Бригинець, Юлії Журавок, Андрія Доценка та Артема Тищенка стала кращою у змішаній естафеті (2х6 км + 2х7,5 км), випередивши на 14,1 секунди збірну Росії. Бронза дісталася збірній Естонії, що програла переможцям більше трьох з половиною хвилин.

У ході змагань українці обійшлися без штрафних кіл, росіяни пробігли одне штрафне коло, естонці – два, і при цьому всі призери використали по 12 додаткових патронів.

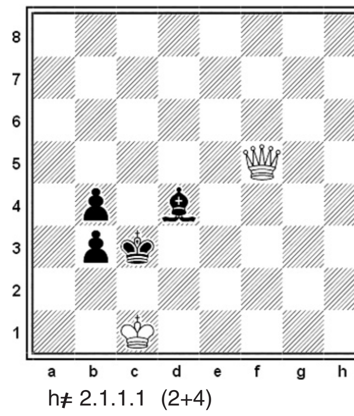
Владислав Дем'яненко. "Крила України".

Випуск №17

Атака на короля!

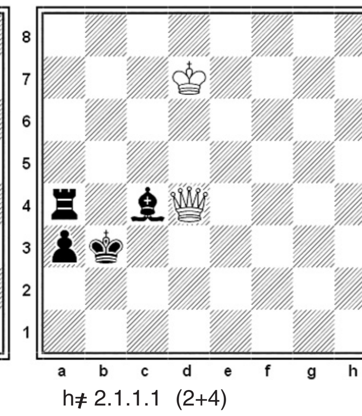
Якщо у білих, крім короля, є лише одна якась фігура – такі шахові задачі належать до класу мінімальних. Пропонуємо розв'язати двоходові задачі на кооперативний мат, у яких задіяний всюдисущий ферзь. Такі задачі складати важко, щоб запобігти можливих дефектів (побічних рішень, дуалів, нерозв'язання позиції і т.д.). Кожна з цих задач має по декілька розв'язань (форма Неймана). Знайдіть їх.

Задача №46
М.Пархоменко
(Друкується вперше)

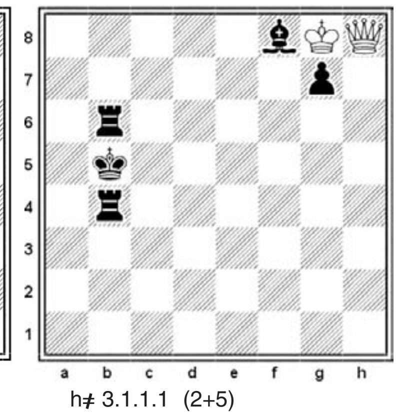
h≠ 2.1.1.1 (2+4)

Задача №47
М.Пархоменко
(Друкується вперше)

h≠ 2.1.1.1 (2+4)

Задача №48
М.Пархоменко
(Друкується вперше)

h≠ 3.1.1.1 (2+5)

Перевірте розв'язок *("КУ" №4)*

Задача №43
1…. Сс3(А); 2.а2(В) Ка3(С)х; 1.а2(В)! Ка3+(С); 2.Кра1 Сс3(А)х – чергування ходів АВС – ВСА.

Задача №44
1….Сс3+; 2.Кра3 Kb5х; 1.Та1! Сс1; 2.Та3 Сd2х.

Задача №45
1….Тb4; 2. К:а4 Тb3х; 1. К:а4! Крс1; 2.Кра2 Т:а4х.

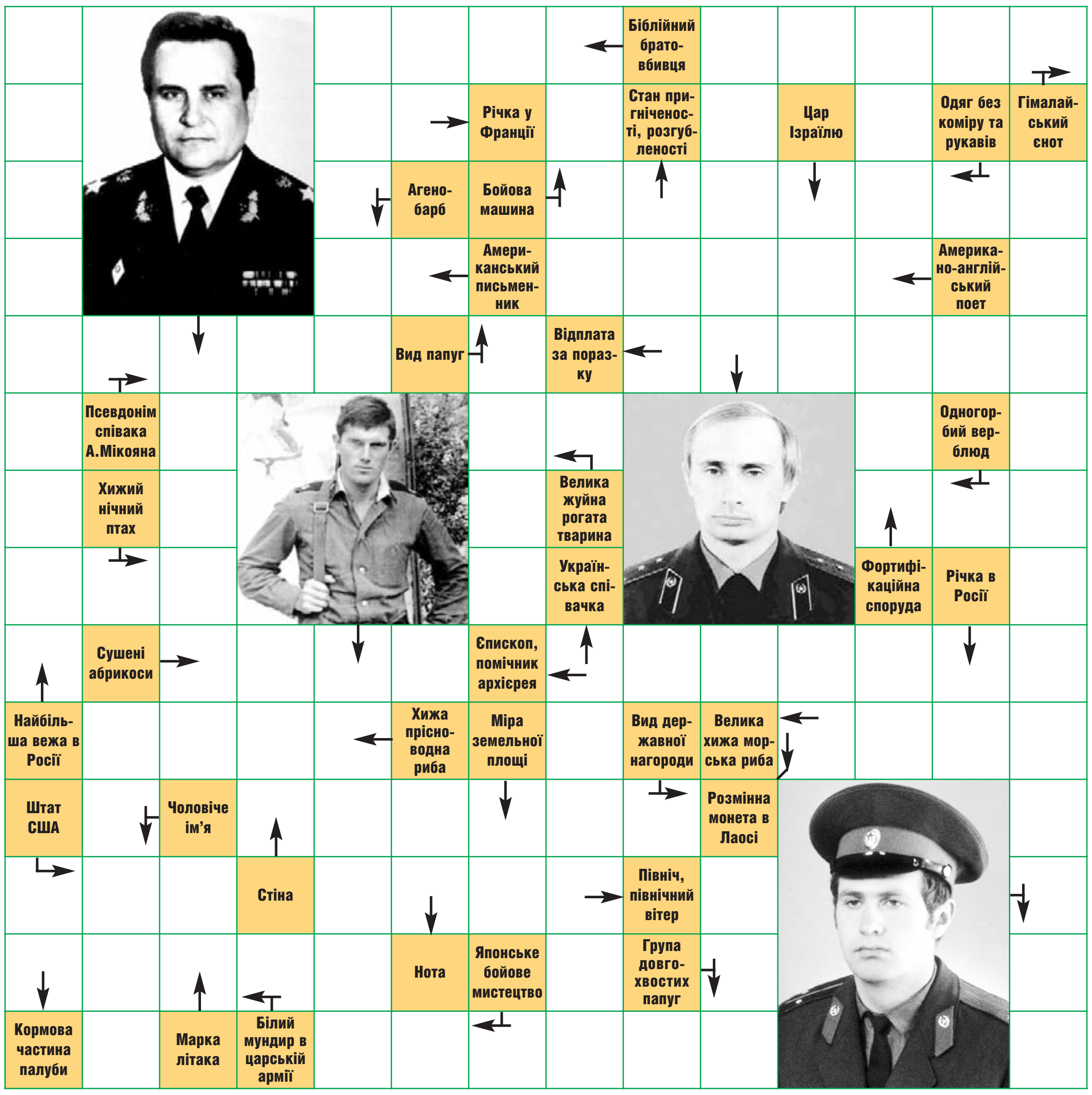
М.Пархоменко.

ЗАСНОВНИК: МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А, тел. (0432) 55-63-97

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця, вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96, 0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Головний редактор М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 17389 Зам. № 142204.
Перший редактор Сергій Свенцицький

ЦІКАВО

Із медсестри – у стюардеси

А чи знаєте ви, коли з'явилася на борту літака перша жінка-стюардеса?

У 1930 році. Це була американка Елен Черч. Вона працювала медсестрою у Сан-Франциско і вчилася на пілота. Отримавши сертифікат на керування літаком, Черч запропонувала свої послуги компанії "Boeing Air Transit". У той час на німецьких авіалініях вже кілька років працювали стюарди. Практику збиралися запровадити і на американських пасажирських літаках. Заява про прийняття на роботу медсестри Елен Черч надійшла саме вчасно. Менеджери вирішили, що дівчина на літаку – це відмінна реклама авіакомпанії, а присутність медика буде додатковою гарантією спокою пасажирів. До того ж, у ті часи в літаках дійсно декому ставало недобре через бовтанки. Цікавими є деякі обов'язки тодішньої стюардеси: заводити годинник у кабіні пілота, знищувати мух, носити багаж, заправляти літак і багато іншого.

Першим рейсом Черч був політ Сан-Франциско – Шайєнн. Приклад виявився "заразним", і в найближчі роки майже всі американські авіакомпанії вже обслуговувалися бортпровідницями. А Елен Черч після півтора року служби в авіації повернулася до професії медика.

У Другу світову війну перша стюардеса деякий час знову присвятила авіації: Черч служила медсестрою на медичному літаку, вивозячи поранених солдатів. За свою службу Елен була нагороджена багатьма медалями.

До речі, на батьківщині Елен Черч, в місті Креско, на честь видатної співвітчизниці названо тамтешній аеродром.

Підготував Андрій Яцик.

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В №3

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2014 рік передплатний

індекс - 22242
на сторінці 60

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2014 рік:

71 грн. 04 коп. – *на 1 рік*;
35 грн. 52 коп. – *на 6 міс.*;
17 грн. 76 коп. – *на 3 міс.*;
5 грн. 92 коп. – *на 1 міс.*
Вартість одного примірника – 1 грн. 37 коп.

ПЕРЕДПЛАТА

АВТОДРОМ

Porsche 911 Targa: четверта генерація

Майже півстоліття минуло відтоді, коли з конвеєра зійшов перший Porsche Targa. І ось, в рамках Детройтського автосалону, представлено чергову, четверту за переліком, генерацію Porsche 911 Targa, у якій так або інакше, відчуваються нотки ностальгії за "тими часами". Зовнішність новинки вражає стилістичною схожістю із версією зразка 1965-го року: – тут і захисна дуга, і широке заднє скло, і дах, що прибирається за допомогою електричного привода. Втім, на цьому уся схожість і закінчується, бо, з огляду на інженерно-технічну складову, – це зовсім інше авто.

Нова Targa буде доступна лише із двома силовими установками та випускатиметься тільки з повним приводом. 911 Targa 4 одержала 3,4-літровий двигун потужністю 350 к.с. За умов агрегатування роботизованою коробкою передач PDK, час розгону до першої сотні – всього 5 секунд. "Максималка" при цьому складатиме 280 км/год.

У варіанті комплектації 911 Targa 4S на авто встановлюватимуть 3,8-літровий двигун потужністю 400 к.с., що в парі з PDK розжене авто до 100 км/год за 4,6 с, а з механічною коробкою – за 4,8 с. Максимальна швидкість – 295 і 293 км/год з механічною й роботизованою коробкою відповідно.

Як і в звичайної 911 моделі, підвіска у Targa така сама: Макферсон попереду й багатоважільна – позаду. Щоправда, її налаштування мають суттєві відмінності. Це стосується версій як зі звичайними амортизаторами, так і з Porsche Active Suspension Management.

Сергій Клименко. "Крила України".

Великі історії кохання

Ще однією відомою історією середньовіччя про нещасливе кохання є легенда про Трістана та Ізольду. Але, на відміну від історії Ромео та Джульєтти, які прожили коротке життя і покохали один одного свідомо, на виникнення почуттів у Трістана та Ізольди вплинув любовний напій. Зважаючи на це, деякі читачі ставлять під сумнів силу та правдивість почуттів цієї пари, посилаючись на дію чудодійного відвару.

Трістан, який рано втратив батьків, був вихований своїм дядьком – Корнуельським королем Марком. Трістан знав багато мов, відмінно грав у шахи, був прославлений як поет і музикант. Поряд з цим, блискуче володів усіма військовими, мисливськими та лицарськими вміннями.

На чолі дружини Трістан здійснив свій перший подвиг: помстився за смерть батьків і звільнив свою землю від загарбника Моргана. Потім він переміг на поєдинку ірландського лицаря Морольта, прибулого за даниною. Але й сам був поранений отруєним мечем. Страждаючи від незагоєної рани, юнак попросив покласти його в човен та віддати на волю хвиль, і взяв з собою тільки арфу. Хвилі пригнали човен до берегів Ірландії, де гра Трістана на арфі полонила королівську дочку Ізольду, і вона погодилася його лікувати. І вилікувала.

Повернувшись додому, Трістан взявся посватати королю ворожу принцесу Ізольду. Він прибув до Ірландії вже з дружиною під виглядом купців і вбив страшного дракона. За це ірландці погодилися віддати Ізольду Марку, разом з укладанням перемир'я.

Мати Ізольди, піклуючись про сімейне щастя дочки, доручила її служниці дати Ізольді та Марку на весіллі любовний напій. Але Ізольда і Трістан випадково випили цей напій на кораблі й більше не могли чинити опір коханню. Ізольда стала королевою, але продовжувала таємно зустрічатися з Трістаном. Подальші стосунки закоханих – це чергування моментів всеохоплюючої пристрасті з роками розлуки, коли кожен жив своїм життям. Ізольда залишалася дружиною Марка. У той же час Трістан, поводячись як справжній вірний васал, здійснював подвиги. І навіть одружився з іншою Ізольдою – білорукою.

Отримавши в черговому бою смертельну рану, Трістан викликав Ізольду, сподіваючись, що вона знову зможе його вилікувати. Він просив посланника повертатися з Ізольдою під білими вітрилами і підняти чорні, якщо вона відмовиться. Цю розмову підслухала його дружина, і коли на горизонті показався корабель, з ревнощів і помсти обдурила Трістана, сказавши, що вітрила чорні. Трістан з відчаю помер. Ізольда, зійшовши на берег, лягла поруч із Трістаном та померла від туги. Їх поховали в сусідніх могилах, але з могил виросли два терени і сплелися гілками.

З'явившись у 12 ст., легенда про закоханих викликала пізніші численні літературні обробки.

У 1982 році на честь цих персонажів Міжнародний астрономічний союз присвоїв кратерам Мімасі (супутник Сатурна) найменування Трістан і Ізольда. На честь Ізольди названий астероїд 211 Ізольда, відкритий 10 грудня 1879 р.